

INSTYTUT ZARZĄDZANIA I SAMORZĄDNOŚCI®
INSTITUTE OF MANAGEMENT AND SELF-GOVERNING

Załącznik
do uchwały Nr V/23/2015
Rady Miejskiej w Pieszycach
z dnia 25 lutego 2015 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIESZYCE NA LATA 2014-2020

Pieszyce, czerwiec 2014 r.

Instytut Zarządzania i Samorządności Sp. z o.o.

ul. T. Boya-Żeleńskiego 24, 51-160 Wrocław
tel. 071/323 09 11, fax. 071/323 09 22

NIP: 895-17-69-081, **REGON:** 932795618, **KRS:** 0000112127

Zarząd: Przemysław Klonowski – Prezes Zarządu, dr Grzegorz Krzos – Wiceprezes Zarządu

www.instytut.biz

Dokument opracowany przez:

Gmina Pieszyce
Instytut Zarządzania i Samorządności Sp. z o.o.

Skład zespołu ds. tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Pieszyce na lata 2014-2020

Wojciech Bośka
Paweł Brzozowski
Henryk Chojnacki
Beata Czerniejewska
Alicja Jałowiec-Polewczyk
Ryszard Kondrat
Dorota Konieczna-Enözel
Urszula Kordiak
Agnieszka Koźmińska
Grzegorz Krzos
Zygmunt Kudła
Marzena Łukaszewicz
Adam Łuniewski
Janina Nieśpiałowska
Mirosław Obal
Elżbieta Ołoszczyńska
Sylwia Orlińska
Józef Przeorek
Edward Szatkowski
Krzysztof Tulej
Beata Wester
Kazimierz Wrona
Lidia Zakrzewska - Strózik
Ewa Zielińska
Agnieszka Zimińska

Spis treści

WSTĘP	4
I. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	6
II. KRAJOWE I REGIONALNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	8
III. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO W PIESZYCACH	11
3.1. Ogólne informacje o Gminie Pieszycy	11
3.2. Społeczeństwo	14
3.3. Środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe	21
3.4. Gospodarka	24
3.5. Infrastruktura techniczna	28
3.7. Sytuacja finansowa Gminy Pieszycy	31
IV. PROCEDURA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	34
V. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE	36
VI. ANALIZA GRUP INTERESARIUSZY W GMINIE PIESZYCE	42
VII. ANALIZA SWOT	43
VIII. WIZJA I MISJA GMINY PIESZYCE	55
IX. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA	56
X. IDENTYFIKACJA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA - NOWA PERSPEKTYWA	62
XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI STRATEGII	63

Wstęp

Strategia rozwoju gminny jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to dokument, którego celem jest wskazanie wizji rozwoju gminy, strategicznych i operacyjnych celów gminy, zadań strategicznych oraz sposobów ich realizacji przez gminę. Strategia umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środki finansowe, infrastruktura, zasoby ludzkie oraz środowisko przyrodnicze.

Główną przesłanką powstania niniejszego dokumentu jest chęć określenia kluczowych kierunków rozwojowych, celów strategicznych Gminy Pieszyce w najbliższych latach. Dokument jest także odpowiedzią na zmiany zachodzące w bliższym i dalszym otoczeniu gminy. Ważne jest wykorzystanie zapisów strategii i planowanych działań w procesie aplikowania o europejskie środki w nowym okresie programowania 2014-2020.

Dobrze zorganizowany proces opracowywania strategii umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie zgłaszanych opinii i pomysłów pozwala na wprowadzenie strategii, z którą w dużym stopniu będzie się identyfikowała społeczność lokalna. Utożsamienie się władz i mieszkańców gminy z opracowaną strategią stanowi niezbędny warunek jej skutecznej realizacji.

Założono, że strategia będzie dokumentem średniookresowym, a jej realizacja przypadnie na lata 2014-2020. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Z uwagi na dość długi okres obowiązywania strategii, przyjęto, że musi to być dokument uniwersalny, koncentrujący się na rozwiązaniu najważniejszych problemów rozwojowych gminy i jej mieszkańców. Należy wskazać, że realizacja strategii będzie dokonywała się w zmieniającym się otoczeniu, a kraj czy region także będzie ulegał przekształceniom. Nie wszystko można przewidzieć z dużym wyprzedzeniem i ze znaczną precyzją. Dlatego też strategia powinna być traktowana elastycznie i od samego początku powinna być stale monitorowana, i w miarę możliwości modyfikowana.

Strategia składa się z trzech zasadniczych części:

- ❖ Diagnozy strategicznej, w której poddano analizie główne obszary rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, z uwzględnieniem słabych i mocnych stron gminy oraz możliwych szans i zagrożeń rozwoju gminy.

- ❖ Wizji strategicznej oraz głównych kierunków rozwoju gminy, uwzględniających specyfikę gminy i zewnętrzne warunki jej funkcjonowania.
- ❖ Systemu realizacyjnego strategii, w tym ram finansowych.

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu przyjęto model partnerski, polegający na możliwie szerokim udziale władz i społeczności lokalnej w pracach nad strategią, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu.

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim uczestnikom prac warsztatowych za poświęcony czas, odpowiedzialność w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie w proces powstania Strategii Rozwoju Gminy Pieszyce. Przy opracowywaniu przedmiotowej strategii korzystano z innych dokumentów strategicznych Gminy Pieszyce.

I. Metodyka prac nad strategią

Prace nad strategią rozwoju Gminy Pieszycy rozpoczęły się w kwietniu 2014 r. zgodnie z umową pomiędzy Gminą Pieszycy a Instytutem Zarządzania i Samorządności Sp. z o.o. Konstrukcję strategii oparto na partnerskim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji wspomagających rozwój lokalny i regionalny w Polsce. Dzięki temu dokument ten stanowi nie tylko element prowadzenia polityki rozwoju regionalnego, ale również stanowi syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności zamieszkujących Gminę Pieszycy.

Ogólna procedura konstruowania strategii rozwoju gminy składała z trzech etapów:

- ❖ Charakterystyka: zgromadzenie danych, informacji i ich analiza.
- ❖ Konsultacje: przeprowadzenie badań ankietowych wśród społeczności Gminy Pieszycy, przeprowadzenie warsztatów z zespołem ds. opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy na lata 2014-2020 w celu przygotowania analizy SWOT, celów strategicznych, operacyjnych, zadań oraz wizji i misji rozwoju gminy.
- ❖ Sformułowanie celów strategii, ich struktury przy pomocy zespołu ds. opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy na lata 2014-2020.

Założeniem twórców niniejszej strategii było jak największe uspołecznienie procesu jej powstawania. Cele strategiczne, zadania i kierunki działania zostały wyselekcjonowane i sprecyzowane przy udziale podmiotów świadczących usługi publiczne, organizacji pozarządowych działających na terenie gminy oraz reprezentantów społeczności lokalnej. Cele i zadania zostały opracowane w taki sposób, aby miały przełożenie na działania realne, możliwe do realizacji w planowanym czasie, z uwzględnieniem prognozy dochodów gminy oraz możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych.

Przy tworzeniu strategii kierowano się następującymi zasadami zarządzania strategicznego:

- ❖ Koncentracji: skupienie się na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach.
- ❖ Kompleksowości: stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów oraz formułowania propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska.
- ❖ Ciągłości rozwoju: dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi.

- ❖ Synergii: zawarcie w strategii działań stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość.
- ❖ Partnerstwa strategicznego: rozszerzanie partycypacji podmiotów lokalnych w formułowaniu i wdrażaniu strategii oraz identyfikacji i rozwiązywaniu lokalnych problemów.
- ❖ Montażu środków: pomnażanie zasobów wykorzystywanych na rzecz rozwoju lokalnego poprzez formułowanie propozycji zmierzających do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju strategicznego.
- ❖ Kontekstowości: elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.

Prezentowana strategia nie może być traktowana, jako bezpośrednia instrukcja działania dla władz samorządowych. Zakłada się, że wdrożenie strategii będzie wynikiem aktywności możliwie dużej liczby podmiotów lokalnych. Rola władz lokalnych w realizacji strategii sprowadza się przede wszystkim do skoncentrowania uwagi na wspieraniu aktywności społeczności lokalnej i wykorzystywanie w tym celu odpowiednich instrumentów.

II. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne

Proces tworzenia strategii rozwoju powinien brać pod uwagę zmiany w aktach prawnych regulujących wytyczne prowadzenia polityki rozwoju na wyższym szczeblach, poczynając od dokumentów Unii Europejskiej aż do wojewódzkiej i powiatowej strategii rozwoju. Tak ujęta spójność w wymiarze wertykalnym pomaga wzmacniać efekty rozwojowe poprzez jednoznaczne zdefiniowanie kluczowych kierunków interwencji. Jednocześnie powoduje koncentrację środków publicznych na jasno określonych celach rozwojowych. Hierarchia europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych przedstawia się następująco:

- ❖ Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „EUROPA 2020”.
- ❖ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030 – trzecia fala nowoczesności”.
- ❖ Średniookresowa strategia Rozwoju Kraju 2020.
- ❖ Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.
- ❖ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.
- ❖ Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2014-2020.

Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju priorytetowe miejsce zajmuje dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie. Zgodnie z ujętym w nim nowym paradygmatem rozwoju regionalnego do procesu planowania strategicznego powinno włączyć się następujące wytyczne:

- ❖ wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- ❖ tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,
- ❖ finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- ❖ wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- ❖ zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta

w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwem obywatelskiego, tak by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020. Zapisy dokumentu postulują koncentrację środków na precyzyjnie określonych priorytetach, operacjonalizację i parametryzację działań strategicznych, jasny podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju, prowadzący jednak do mobilizacji zasobów wielu podmiotów społecznych.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 wyróżnia Cztery Obszary Integracji. Są to podstawowe obszary województwa, charakteryzujące się zróżnicowanymi uwarunkowaniami rozwoju, wynikającymi z warunków geograficznych, sytuacji społeczno-gospodarczej i zaszłości historycznej. Będą tam realizowane wszystkie cele strategii, a samorząd województwa będzie pełnił w nich rolę koordynatora w zakresie planowania strategicznego i przestrzennego.

Kolejnym ważnym dokumentem operacyjnym wyższego rzędu, określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu lokalnym, jest Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2014 – 2020. Jest to strategia zintegrowana, obejmująca różne wymiary rozwoju lokalnego, w tym przede wszystkim rozwój gospodarczy, społeczny, przestrzenny, ekologiczny i kulturalny. Jest to koncepcja tworząca i rozwijająca korzystne powiązania pomiędzy różnymi sferami rozwoju lokalnego, zwracająca uwagę na współzależne wykorzystywanie potencjałów o różnym charakterze. Jest to również strategia zrównoważonego rozwoju, kładąca istotny nacisk na zachowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego powiatu oraz respektująca system wartości i tradycji społeczności lokalnej. Misją powiatu dzierżoniowskiego jest stymulowanie zrównoważonego rozwoju powiatu poprzez tworzenie szans rozwoju społeczności lokalnych, wzmacnianie jego atrakcyjności oraz poprawę pozycji powiatu w otoczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

Struktura Strategii Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego obejmuje 5 głównych priorytetów, a także kierunki i sposoby działania w ramach tych priorytetów. Priorytety stanowią opis pożądanego kierunku zmian i działań w perspektywie do 2020 roku oraz założenia umożliwiające osiągnięcie misji. Dla każdego z priorytetów sformułowany został cel strategiczny, z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji.

Wśród kierunków polityki rozwoju, które odnoszą się również do rozwoju Gminy Pieszyce, zwrócono uwagę na potrzebę podnoszenia atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej Ziemi Dzierżoniowskiej oraz zwiększenie dostępności komunikacyjnej.

Kolejnym kluczowym działaniem w ramach wyznaczonych celów strategicznych jest również wzmocnienie rozwoju gospodarczego oraz turystycznego poprzez zapewnienie bogatej oferty produktów i usług, ściśle powiązanej z kulturą i tradycją regionu oraz środowiskiem naturalnym.

Niniejszy dokument jest zgodny z założeniami wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

III. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego w Pieszycach

3.1. Ogólne informacje o Gminie Pieszycy

Gmina miejska Pieszycy położona jest w powiecie dzierzoniowskim w południowej części województwa dolnośląskiego, w Kotlinie Dzierżoniowskiej. Swoim obszarem miasto i gmina Pieszycy obejmuje około 64 km², co stanowi 0,32% powierzchni województwa dolnośląskiego. Południowo-zachodnia część gminy Pieszycy leży w Górach Sowich, a północno-wschodnia na Podgórzu Sudeckim. Część terenów miasta leży w granicach Parku Krajobrazowego Gór Sowich. W wojewódzkim układzie administracyjnym Gmina graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi województwa dolnośląskiego:

- od wschodu z Gminami Dzierżonów i Bielawa (powiat dzierzoniowski)
- od północy z Gminą Świdnica (powiat świdnicki)
- od południa z Gminą Nowa Ruda (powiat kłodzki)
- od zachodu z Gminą Walim (powiat wałbrzyskim)

W skład Gminy Pieszycy oprócz miasta Pieszycy wchodzi również 4 dzielnice miejskie o statusie sołectwa: Kamionki, Piskorzów, Bratoszów, Rościszów.

Poniższe rysunki prezentują położenie Gminy Pieszyce.

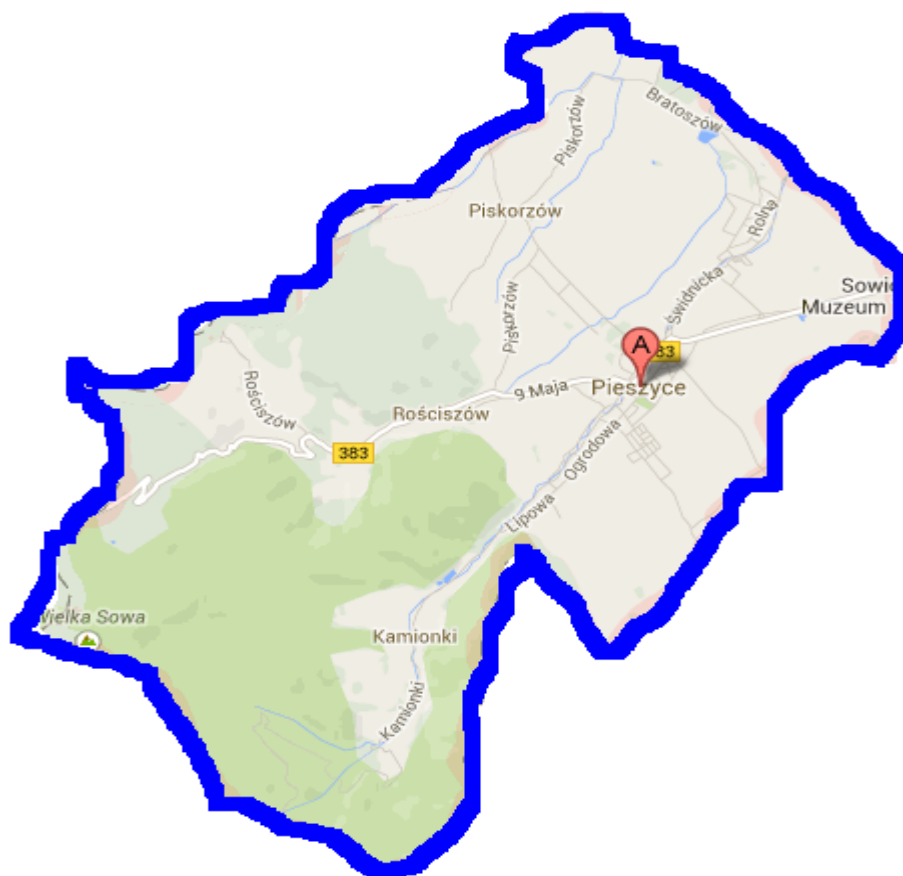
Rysunek 1. Położenie powiatu dzierzoniowskiego na tle województwa dolnośląskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Położenie Gminy Pieszyce na tle powiatu dzierzoniowskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pieszyce należą do zespołu miast: Pieszyce-Dzierżoniów-Bielawa. Do dnia dzisiejszego miasto zachowało układ osady łańcuchowej, ciągnącej się kilka kilometrów wzdłuż Pieszyckiego Potoku.

Pieszyce posiadają korzystny układ komunikacji drogowej. Przez miasto przebiegają następujące kategorie dróg:

- droga wojewódzka nr 383 - łącząca Jedlinę-Zdrój z Dzierżoniowem, biegnąca wzdłuż ul. T. Kościuszki i ul. 9 Maja, Rościszów.
- drogi powiatowe:
 - nr 28770 - biegnąca wzdłuż ul. Piskorzowskiej, ul. Bielawskiej,
 - nr 30160 - biegnąca wzdłuż ul. Ogrodowej, ul. Lipowej, ul. Kopernika, Kamionek,
 - nr 3018 D - przebieg: Dzierżoniów - Bratoszów,
- drogi gminne.

W Gminie brak jest połączenia kolejowego - najbliższa stacja PKP znajduje się w Dzierżoniowie w odległości kilku kilometrów od Pieszc. Potrzeby związane z komunikacją

ponadlokalną zaspokajają usługi transportu zbiorowego świadczone przez PKS, komunikację miejską MZK Bielawa.

Na przestrzeni wieków osada wchodziła w skład różnych państw, zamieszkiwana była przez różne narody. Prawdopodobnie powstała w XIII wieku. Pierwsza pisana wzmianka o wsi Pieszycy pochodzi z 13 lutego 1258r. Historyczna nazwa Pieszyc - Peterswald (tłumacz. Piotrowy las) wskazuje na kolonizacyjną genezę. W pierwszej połowie XIV stulecia Pieszycy były już dużą wsią. Jak podają dokumenty, posiadały między innymi murowany dwór, kościół, folwark oraz liczne młyny, nie wspominając o gospodarstwach chłopskich. Na początku XVIII wieku dobra pieszyckie nabył w całości Bernhard von Mohrenthal. Za jego rządów w Pieszcach nastąpił szybki rozwój tkactwa. W XIX wieku Pieszycy znane są jako silny ośrodek tkactwa. W 1828 r. wieś posiadała 560 przędzalników oraz 280 tkaczy. Pierwsze fabryki tekstylne pojawiły się w następnym stuleciu. Pieszycy z początku XX wieku były dość nietypową wsią. Obok ponad stu gospodarstw chłopskich funkcjonowało tu czternaście fabryk włókienniczych. Po zakończeniu II Wojny Światowej miasto, tak jak i cały Dolny Śląsk zostało przyłączone do państwa polskiego. 29 października 1945 roku wprowadzono polską nazwę naszego miasta - Piotrolesie. W lipcu 1947 roku Piotrolesie stało się już na stałe Pieszcami, które 22 lipca 1962 roku otrzymały prawa miejskie.

Aktualny system osadniczy miasta Pieszycy tworzą:

- Pieszycy (Górne, Środkowe i Dolne) – tzw. „miasto główne” o skupionym układzie osadniczym,
- inkorporowane osady w dolinach śródgórskich – zespół Kamionki (stanowiący przedłużenie pasma osadniczego „miasta głównego”), zespół Rościszów - Lasocin - Szczytów (stanowiący oderwany od miasta „głównego” zespół osadniczy),
- inkorporowane osady przedgórskie –Piskorzów (wieś rolnicza) oraz zespół regularnej zabudowy jednorodzinnej Bratoszów (oba układy osadnicze w oderwaniu od „miasta głównego”).

3.2. Społeczeństwo

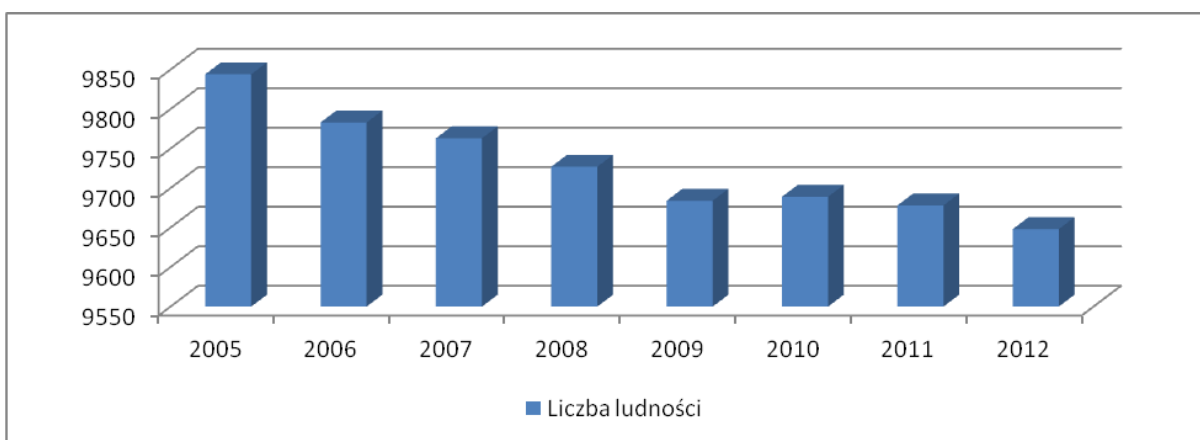
Mieszkańcy Gminy Pieszycy stanowią liczącą 9.648 osób społeczność, z czego 4.656 to mężczyźni a 4.992 to kobiety. Liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn. W 2012 roku na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 145,3 osoby/km² (dane z ewidencji ludności za rok 2012). Liczbę ludności w gminie w latach 2005-2012 zaprezentowano w poniższych tabelach.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Pieszycy w latach 2005-2012 wg faktycznego miejsca zamieszkania

Liczba ludności / Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	9844	9783	9763	9727	9684	9689	9678	9648
Mężczyźni	47,78%	47,71%	47,70%	47,56%	47,63%	47,91%	48,07%	48,26%
Kobiety	52,22%	52,29%	52,30%	52,44%	52,37%	52,09%	51,93%	51,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

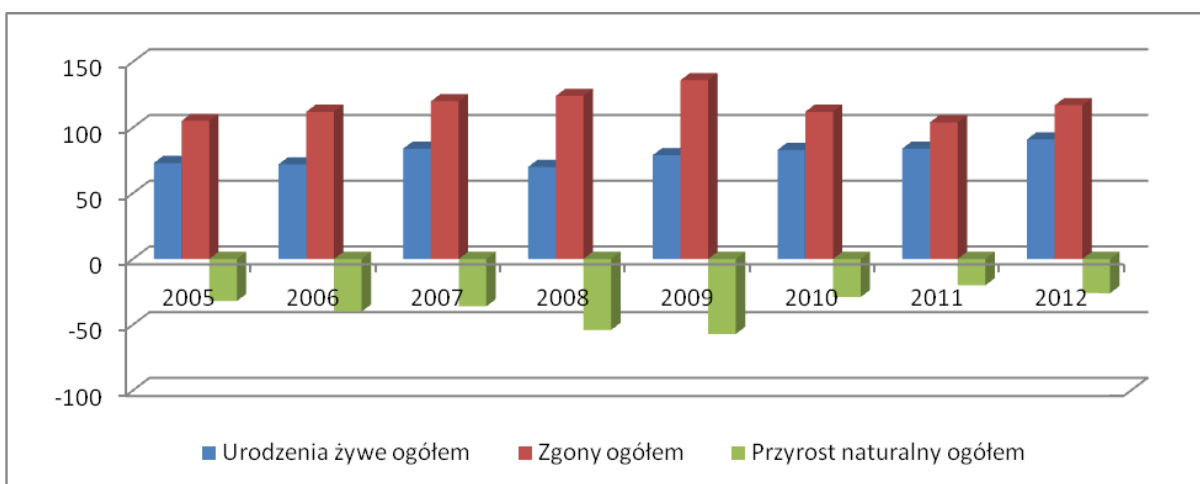
Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Pieszycy w latach 2005-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z zaprezentowanych powyżej danych, liczba ludności systematycznie maleje. Głównymi czynnikami, wpływającymi na stan ilości ludności faktycznie zamieszkującej Gminę Pieszycę są procesy migracyjne oraz ruchy naturalne ludności.

Wykres 2. Ruch naturalny w latach 2005-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W analizowanym okresie zaobserwować można ujemny przyrost naturalny. W roku 2012 przyrost naturalny był ujemny i wynosił 26 osób, co jest zjawiskiem niepożądanym.

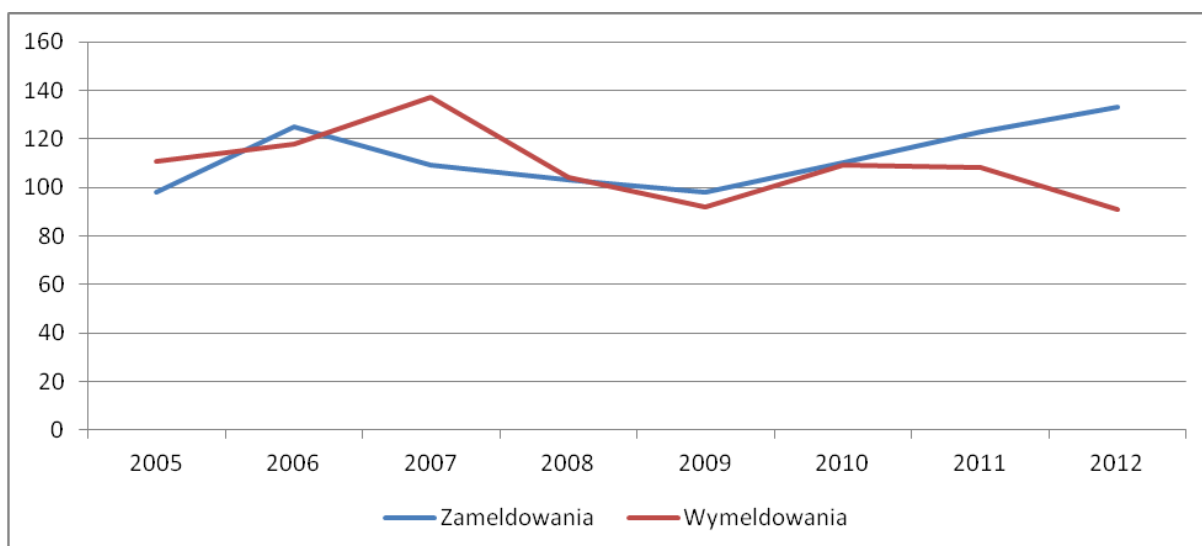
Korzystne trendy obserwujemy od roku 2009 w procesach migracyjnych. W analizowanym okresie liczba osób opuszczających gminę nieprzekracza liczby osób osiedlających się na jej terenie. Taki trend może świadczyć o przekonaniu, że gmina jest w stanie sprostać oczekiwaniom mieszkańców.

Tabela 2. Struktura salda migracji na terenie Gminy Pieszycy w latach 2005-2012

Wyszczególnienie/Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zameldowania	98	125	109	103	98	110	123	133
Wymeldowania	111	118	137	104	92	109	108	91
Saldo migracji wewnętrznych	-13	16	-12	12	5	4	16	44
Saldo migracji zagranicznych	0	-9	-16	-13	1	-3	-1	-2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

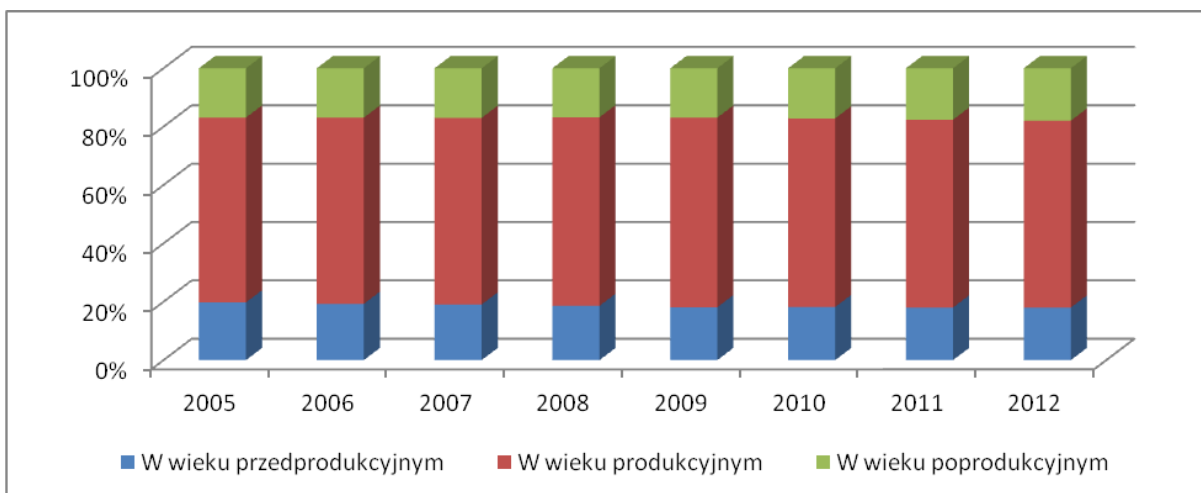
Wykres 3. Saldo migracji na terenie Gminy Pieszycy w latach 2005-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Potencjał gminy nie zależy tylko od liczby mieszkańców w niej przebywających, ale także od struktury demograficznej. Poniżej została przedstawiona struktura demograficzna Gminy Pieszycy.

Wykres 4. Ludność w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Pieszycy w latach 2005-2012

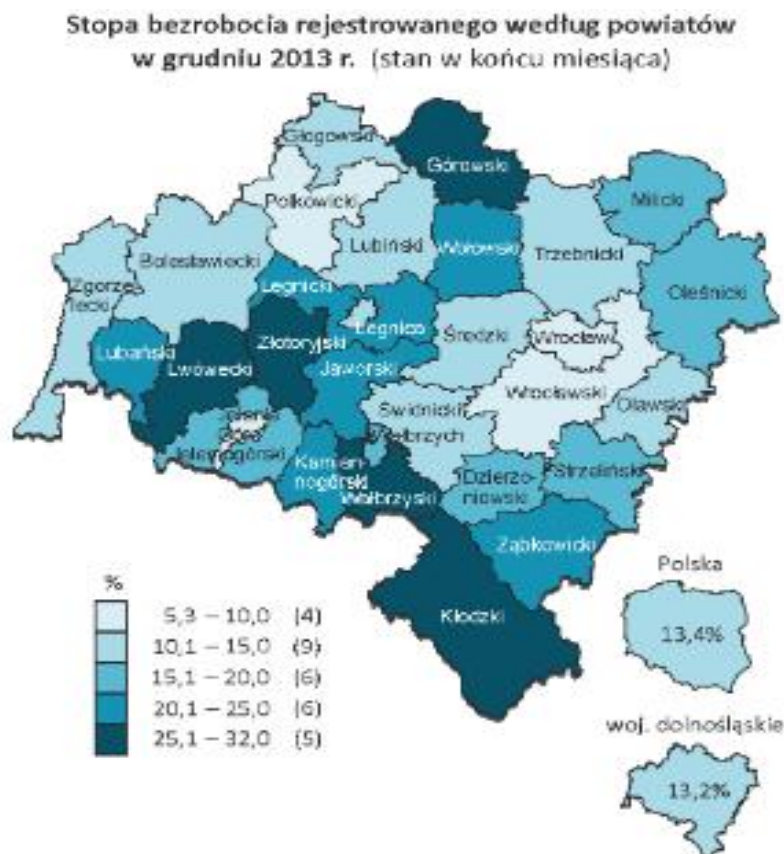

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W analizowanym okresie następuje spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Nastąpił natomiast wzrost poziomu liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Powyższe trendy są związane ze zmniejszającą się liczbą urodzeń. Na terenie Gminy Pieszycy obserwujemy korzystne trendy demograficzne.

Struktura zatrudnienia w Gminie Pieszycy odzwierciedla typowe dla całej gospodarki polskiej opóźnienie i odbiega od struktury zatrudnienia w gospodarkach rynkowych krajów rozwiniętych. Zgodnie z danymi GUS – Urząd Statystyczny we Wrocławiu („Komunikat o sytuacji społeczno - gospodarczej województwa dolnośląskiego”) stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2013 r. wyniosła dla powiatu dzierzoniowskiego 24,2% i zakwalifikowała ten region do powiatów o bardzo wysokim poziomie bezrobocia, co obrazuje rysunek poniżej.

Rysunek 3. Stopa bezrobocia w woj. dolnośląskim – grudzień 2013 r.

Źródło: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego”, Urząd Statystyczny we Wrocławiu, styczeń 2014 r.

Analizę bezrobocia na terenie Gminy Pieszyce przedstawiono poniżej.

Tabela 3. Dane dotyczące bezrobocia w Pieszyce na tle Powiatu Dzierżoniowskiego

Wyszczególnienie/Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Pieszyce						
Liczba bezrobotnych	742	649	775	750	605	626
Kobiety	384	337	373	360	301	299
Mężczyźni	358	312	402	390	304	327
Bez prawa do zasiłku	644	519	546	586	442	475
Powiat Dzierżoniowski						
Liczba bezrobotnych	8083	7220	8089	7359	6191	6504
Kobiety	4259	3874	3847	3561	3184	3199
Mężczyźni	3824	3471	4242	3798	3007	3264
Bez prawa do zasiłku	6729	5588	5740	5516	4524	4701

Źródło: na podstawie danych PUP w Dzierżoniowie

Aktualne bezrobocie w powiecie dzierżoniowskim jest niższe niż w latach 2007-2010, ale w roku 2012 wzrosło w porównaniu do roku 2011 o około 5%. W powiecie dzierżoniowskim odnotowuje się największe bezrobocie wśród mieszkańców miast Bielawy i Dzierżoniowa. Liczba bezrobotnych w Gminie Pieszyce w roku 2012 wynosiła 626 osób,

z czego bezrobotnych kobiet było 299 a bezrobotnych mężczyzn 327. W okresie 2007-2012 można było zaobserwować spadek bezrobocia wśród mieszkańców Gminy Pieszyce. Większość zarejestrowanych bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. W Gminie Pieszyce prawa do zasiłku w roku 2012 nie miało 75,8% bezrobotnych. W analogicznym okresie w powiecie dzierzoniowskim wskaźnik ten wynosił 72,2%. Taki stan rzeczy oznacza, iż najprawdopodobniej osoby bez zasiłku dla bezrobotnych korzystają z świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 4. Charakterystyka osób bezrobotnych w Gminie Pieszyce

Wyszczególnienie/Rok	2009	2010	2011	2012
Wiek	775	750	605	626
18-24	117	103	82	87
25-34	184	185	134	155
35-44	148	164	123	132
45-54	225	193	163	141
55-59	83	80	80	83
60-64	18	25	23	28
Wykształcenie	775	750	605	626
wyższe	31	30	35	38
policealne i średnie zawodowe	137	159	103	120
średnie ogólnokształcące	65	65	51	49
zasadnicze zawodowe	224	197	168	161
gimnazjalne i poniżej	318	299	248	258

Źródło: na podstawie danych PUP w Dzierżoniowie

Bezrobocie dotyczy przede wszystkim osób w średnim wieku, najbardziej narażoną kategorią są osoby w wieku 25-34 lata i 45-54 lata. Stosunkowo mały odsetek wśród bezrobotnych stanowią osoby po 55 roku życia. Wśród osób bezrobotnych dominują osoby słabo wykształcone, z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Stosunkowo duży udział mają też bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

W Gminie Pieszyce zadania pomocy społecznej realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy wsparcie i pomoc osobą w trudnych i kryzysowych sytuacjach życia. Poniżej zostały zaprezentowane dane dotyczące udzielanej pomocy mieszkańcom Pieszc.

Tabela 5. Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Pieszyce

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	406	349	362	347
Liczba osób	929	817	844	798

Tabela 6. Rodzaje pomocy/świadczeń udzielanych mieszkańcom Gminy Pieszyce zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej

Rodzaje pomocy/świadczeń	2010	2011	2012	2013
Zasiłki okresowe (osoby)	514	488	426	443
Zasiłki celowe (osoby)	658	581	566	571
Zasiłki stałe (osoby)	77	76	72	88
Wyżywienie (osoby)	583	646	605	533
Dom Pomocy Społecznej (osoby)	8	9	8	7
Schronienie (osoby)	6	7	7	13
Usługi opiekuńcze (osoby)	39	29	28	31

Źródło: na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszcach

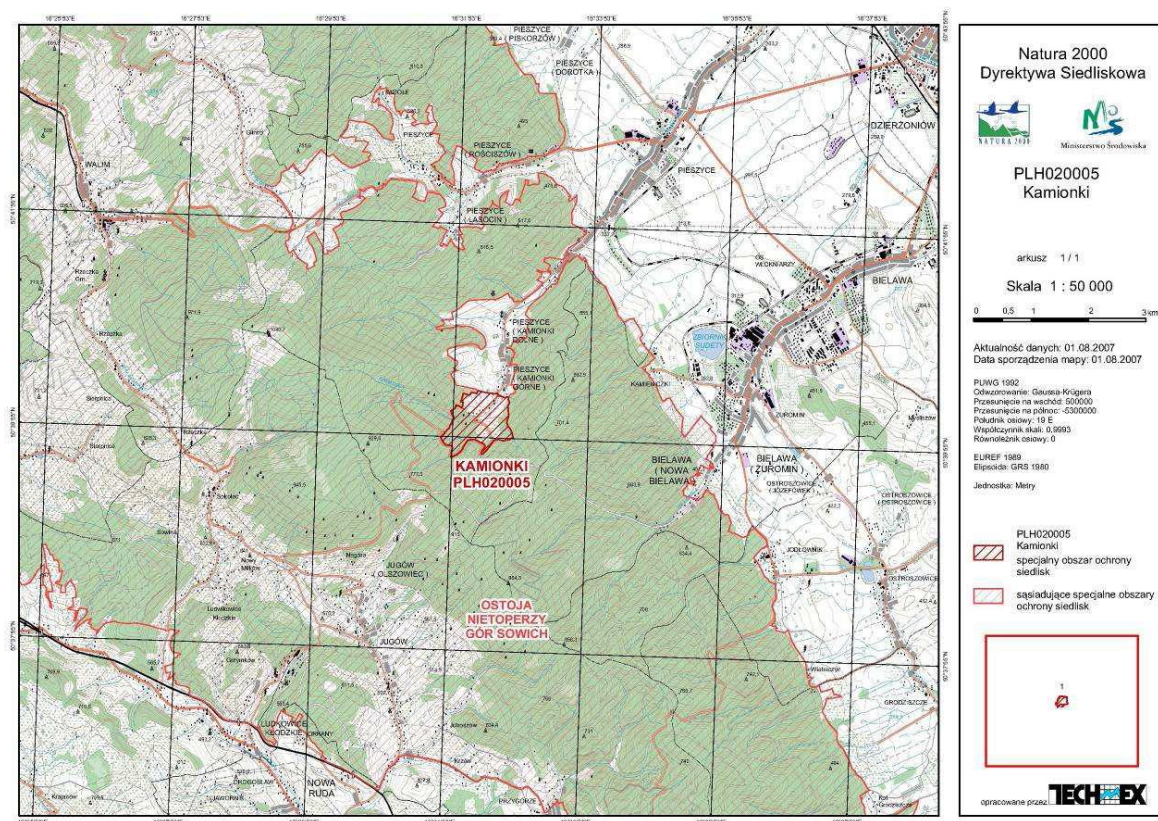
Rodzaj pomocy, z której najczęściej korzystają mieszkańcy Gminy Pieszyce, to: wyżywienie, zasiłki celowe i okresowe. Świadczenia udzielane mieszkańcom Pieszc są związane przede wszystkim ze wsparciem osób bezrobotnych, ubóstwem, bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Z wyżej przedstawionych danych wynika, iż ilość udzielanych świadczeń pomocowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Pieszyce jest malejąca.

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ludności na terenie Gminy organizowana jest przez powiatowe służby bezpieczeństwa i porządku tj. Powiatową Komendę Państwowej Straży Pożarnej i Komendę Powiatową Policji w Dzierżoniowie. W/w jednostki są wspierane przez funkcjonariuszy Policji z Komisariatu w Pieszcach, Straż Miejską w Pieszcach oraz przez jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej Piskorzów.

3.3. Środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

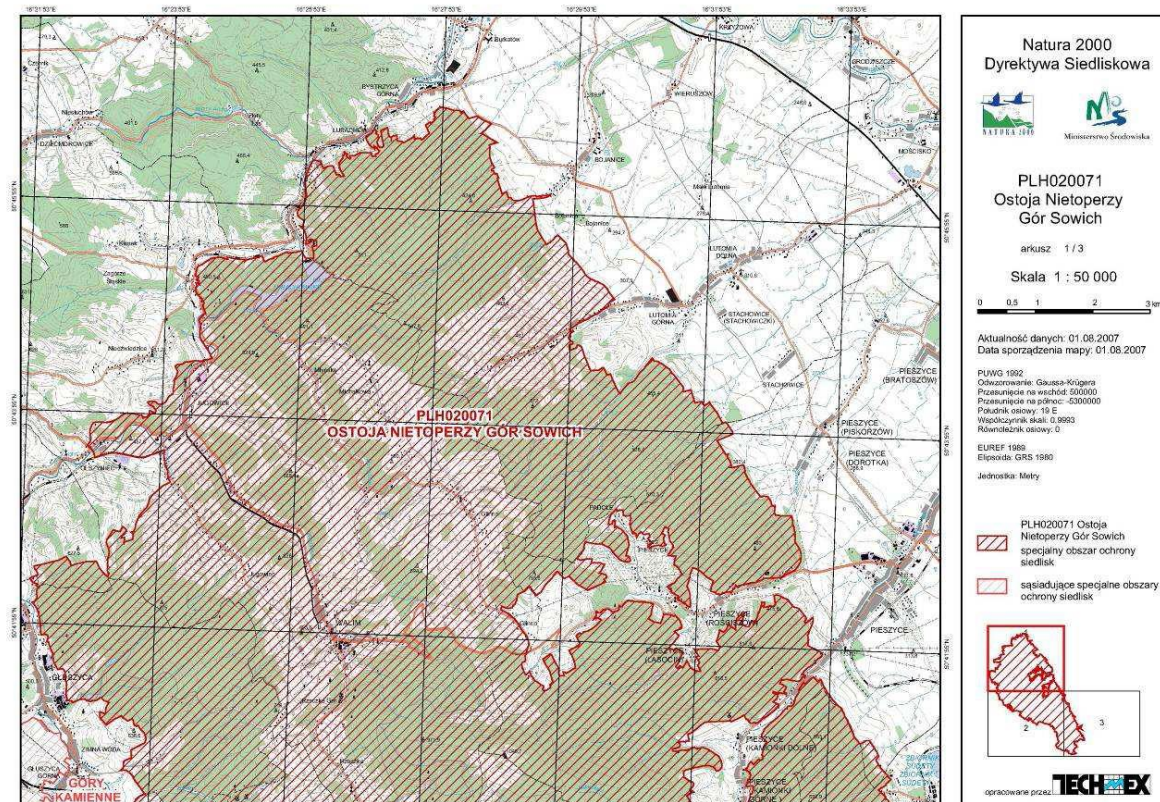
Analiza walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego gminy Pieszyce pozwala zidentyfikować kilka elementów, które mogą wpłynąć na rozwój turystyki na jej terenie. Część północno-wschodnia gminy leży w Obniżeniu Podsudeckim natomiast południowo-zachodnia część gminy położona jest w Górach Sowich. Miasto Pieszczyce leży w Kotlinie Dzierżoniowskiej. Lasy i grunty leśne w gminie Pieszyce zajmują powierzchnię 2 672 ha. Lasy w zdecydowanej większości występują w zachodniej części miasta, na obszarze Gór Sowich, w granicach Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Lasy w obrębie Kamionki oraz stanowisko nietoperzy w Górach Sowich są obszarami szczególnej ochrony systemu Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, a część gminy leży w strefie zwykłej ochrony NATURA 2000.

Rysunek 4. Obszar Natura 2000 PLH020005 Kamionki

Źródło: MOS

Rysunek 5. Obszar Natura 2000 PLH020071 „Ostoja nietoperzy Gór Sowich”

Źródło: MOS

Gmina Pieszyce położona jest na obrzeżach Parku Krajobrazowego Gór Sowich, który został utworzony w 1991 roku. Powierzchnia Parku Krajobrazowego Gór Sowich wynosi 8 140ha. Park położony jest w Sudetach Środkowych i obejmuje środkową część pasma Gór Sowich z najwyższym szczytem Wielką Sową (1015 m n.p.m.) oraz masywem Włodarza (811 m n.p.m.). W Parku Krajobrazowym jak i okolicach Pieszyc żyją liczne gatunki fauny (m.in.: muflony, nietoperze, traszka górska, salamandra plamista, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, ropucha zwyczajna, żaba wodna i żaba moczarowa, jaszczurki zwinka i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec, żmija) i flory (m.in.: borówka czernica, narecznica samcza, szczawik zajęczy, marzanka wonna, kostrzewa olbrzymia, szczyr trwały, śmiałek pogięty, kopytnik pospolity, czosnek niedźwiedzi, czerniec gronkowy, żywiec cebulkowy, żywiec dziewięciolistny, przenęt purpurowy, czyściec leśny, prosownica rozpierzchła, gajowiec żółty, sałatnik leśny, wawrzynek wilcze łyko, lilia złotogłów). Specyficznym elementem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, który umożliwia obserwację otaczającego środowiska jest punkt widokowy na szczycie Wielkiej Sowy, z którego rozciąga się wspaniała panorama Sudetów i Przedgórze Sudeckiego¹.

¹ Strategia Subregionu Gór Sowich – pod kątem rozwoju turystyki, s. 39-46

Głównym ciekim gminy jest Pieszycki Potok, odwadniający środkową część zboczy Gór Sowich. W części źródłiskowej tworzą go liczne, drobne potoki wypływające na wysokości 800 - 900 m, w lasach bukowych regla dolnego. Za główny ciek źródłiskowy uważa się Kamionek, płynący głęboko wciętą doliną, która dopiero przed samym ujściem zwęża się w wąski wąwóz, nieco powyżej - na Kamionku znajduje się niewielki, malowniczy wodospad. Właśnie na Kamionku i na Pieszyckim Potoku znajdują się ujęcia wody pitnej dla mieszkańców miasta Pieszyce. Okolice ujęć wód pitnych stanowią strefy ochronne podlegające szczególnej ochronie w ramach systemu Natura 2000. Drugim ważnym ciekim jest Potok Kłomnica, lewy dopływ Piławy, który w rejonie gminy przepływa przez Rościszów i Piskorzów. Źródła potoku usytuowane są na północnym zboczu Wielkiej Sowy. Długość potoku wynosi ok. 15,5 km, wraz z lewymi dopływami odwadnia on znaczny fragment północno - wschodnich zboczy Gór Sowich. Do ważniejszych dopływów Potoku Kłomnica należą: Sowi Potok, Graniczny Potok i Bielica. Zlewnią wód płynących przez gminę Pieszyce jest rzeka Piława, prawobrzeżny dopływ Bystrzycy². Na terenie gminy Pieszyce przeważają grunty IVa, IVb i V klasy bonitacji. Grunty rolniczo przydatne występują głównie na terenach przedgórskich, dolinie Pieszyckiego Potoku oraz w części podgórskiej. Dominują gleby pseudobielicowe.

Na terenie gminy Pieszyce, średnia roczna temperatura powietrza wynosi na obszarze przedgórskim 7-8°C, a w górach obniża się wraz ze wzrostem wysokości terenu do 4-5°C. Średnia temperatura lipca wynosi na obszarze przedgórskim 16-17°C, a w części górskiej obniża się ze wzrostem wysokości do 12-13°C. Średnia temperatura stycznia wynosi w części przedgórskiej od 2,5 do 3°C, a w wyżej położonych partiach gór od -3 do -4°C. Przeważają wiatry z kierunku południowego i południowo - zachodniego, z największym nasileniem w okresie jesiennym. Średnia prędkość wiatru wynosi w części przedgórskiej 3,5-5,0 m/s, a w górach wzrasta do 5,0-7,5 m/s. Opady są zróżnicowane i zależą od wysokości. Średnia roczna suma opadów wynosi: w części przedgórskiej 620-700 mm, w Rościszowie 805 mm, a w wyżej położonych partiach gór przekracza 900 mm. W półroczu letnim (V-X) opad obejmuje około 68% sum rocznych w części przedgórskiej, do 64,2% w Rościszowie; w częściach najwyżej położonych prawdopodobnie osiąga poniżej 60%. Maksymalna ilość opadów występuje w czerwcu i lipcu, a minimalna w grudniu. Średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi na obszarze przedgórskim 15-20 cm, a w górach wzrasta do 30 cm; najwyższe z maksymalnych grubości pokrywy śnieżnej osiągają 70-80 cm, a w górach 100-150 cm. Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi nieco ponad 60 dni, a w wyżej położonych partiach gór do 80 dni. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najzimniejszy styczeń. Okres

² Strategia Rozwoju Miasta Pieszyce na lata 2007-2015, s. 18-22

wegetacyjny trwa w zależności od wysokości od ok. 210 dni w dolinach i obniżeniach do ok. 170 dni w partiach szczytowych³.

Na obszarze gminy Pieszycy jest dość dobrze rozbudowana sieć szlaków turystycznych i tras rowerowych. Zimą zaś nasze tereny stają się doskonałym miejscem do uprawiania sportów zimowych. Dodatkowym atutem wpływającym korzystnie na atrakcyjność walorów turystycznych jest stale rozwijająca się baza hotelowa i agroturystyczna. Obecnie przez cały rok swoje usługi świadczy siedem hoteli i osiem gospodarstw agroturystycznych.

Na terenie gminy znajduje się wiele zabytków architektury. Do najcenniejszych należą:

- pałac barokowy z XVIII wieku w Pieszycach,
- pałac barokowo - klasycystyczny z XVIII w. w Rościszowie,
- kościoły: św. Jakuba, św. Antoniego, św. Aniołów Stróżów w Kamionkach, św. Bartłomieja w Rościszowie i św. Jana Nepomucena w Piskorzowie.

Co roku w gminie odbywają się takie imprezy jak: Dni Pieszyc, Dożynki, Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej oraz rajdy samochodowe: Rajd Polski, Rajd Elmot, Sudecki Wyścig Górski oraz Kryterium Kamionki.

3.4. Gospodarka

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych uzyskanych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej za rok 2013 na terenie Gminy Pieszycy podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON było ogółem 995, z czego 97 w sektorze publicznym oraz 898 w sektorze prywatnym. W okresie 2009-2013 nastąpił wzrost zarejestrowanych nowych podmiotów. Najwięcej podmiotów prowadzi działalność gospodarczą w sekcji G, C, L⁴.

³ Strategia Subregionu Gór Sowich – pod kątem rozwoju turystyki, s. 23

⁴ Klasyfikacja PKD http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/pkd_07/pdf/2_PKD-2007-schemat_2.pdf:

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Pieszycy

Sektor publiczny					Sektor prywatny				
2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.
Sekcja A					Sekcja A				
0	0	0	0	0	29	31	27	29	26
Sekcja B					Sekcja B				
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sekcja C					Sekcja C				
0	0	0	0	0	90	95	100	96	99
Sekcja D					Sekcja D				
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Sekcja E					Sekcja E				
0	0	0	0	0	4	4	3	2	3
Sekcja F					Sekcja F				
0	0	0	0	0	91	94	98	100	108
Sekcja G					Sekcja G				
0	0	0	0	0	207	220	217	220	223
Sekcja H					Sekcja H				
0	0	0	0	0	56	57	52	50	49
Sekcja I					Sekcja I				
0	0	0	1	1	22	20	20	22	17
Sekcja J					Sekcja J				
0	0	0	0	0	10	12	13	14	17
Sekcja K					Sekcja K				
0	0	0	0	0	18	17	14	15	15
Sekcja L					Sekcja L				
63	71	72	73	75	153	163	164	164	165
Sekcja M					Sekcja M				
1	1	1	1	1	30	38	39	43	46
Sekcja N					Sekcja N				
4	0	0	0	0	22	15	20	20	22
Sekcja O					Sekcja O				
2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Sekcja P					Sekcja P				
12	12	12	14	14	12	10	12	16	16
Sekcja Q					Sekcja Q				
3	3	3	3	3	19	21	23	24	27
Sekcja R					Sekcja R				
1	1	1	1	1	7	8	7	8	9
Sektory S i T					Sektory S i T				
0	0	0	0	0	49	61	57	53	54
Sekcja U					Sekcja U				
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Według spisu rolnego w 2010 roku na terenie gminy Pieszycy funkcjonowało 285 gospodarstw rolnych. Użytki rolne stanowią ponad 47% całkowitej powierzchni gminy. Powierzchnia gruntów ornych wynosi 2 272 ha, co stanowi ponad 36% całkowitej powierzchni gminy. Poniżej w tabeli przedstawiono strukturę użytkowania gruntów w gminie Pieszycy.

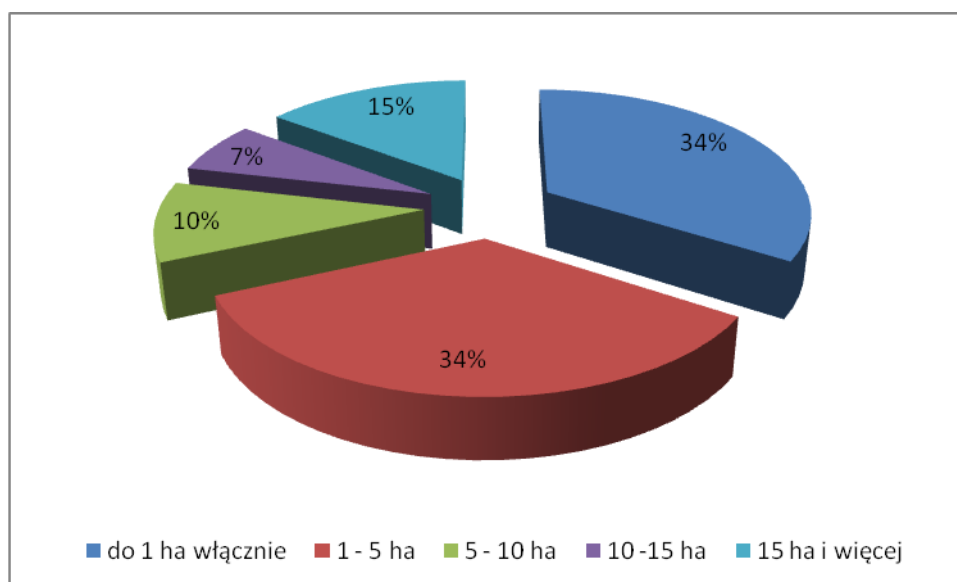
Tabela 8. Struktura użytkowania gruntów w gminie Pieszycy

Użytki rolne	ha
pod zasiewami	1803,25
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	26,34
uprawy trwałe	7,74
sady ogółem	7,30
ogrody przydomowe	0,00
łąki trwałe	264,05
pastwiska trwałe	90,49
pozostałe użytki rolne	35,14
lasy i grunty leśne	30,22
pozostałe grunty	50,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (stan na rok 2010)

W gminie Pieszycy przeważają gospodarstwa do 5 ha. Najmniej jest gospodarstw średnich o powierzchni od 10 do 15 ha.

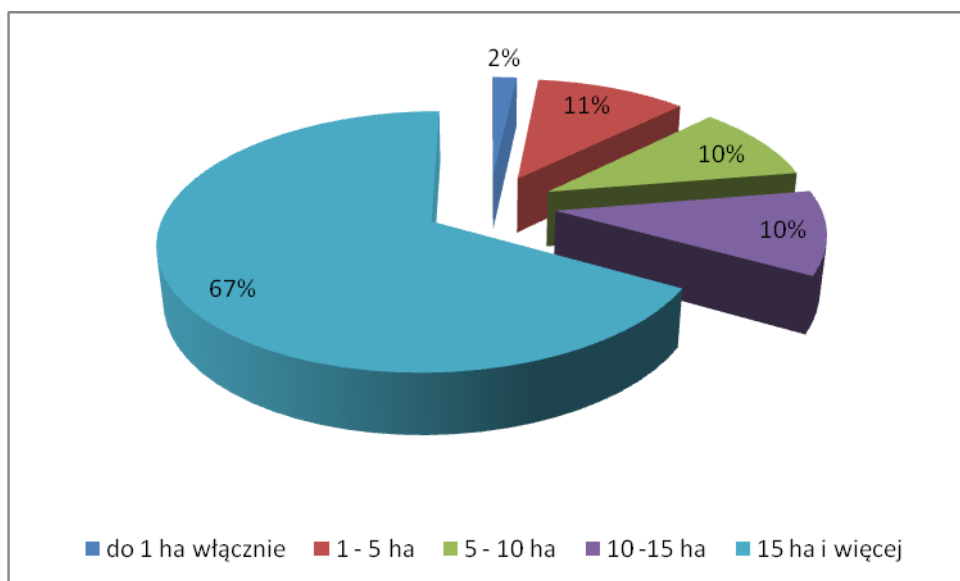
Wykres 4. Liczba gospodarstw rolnych według wielkości w gminie Pieszycy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (stan na rok 2010)

Największą powierzchnię zajmują gospodarstwa o dużym areale ziemi, a najmniejszą powierzchnią gospodarstwa małe do 1 ha.

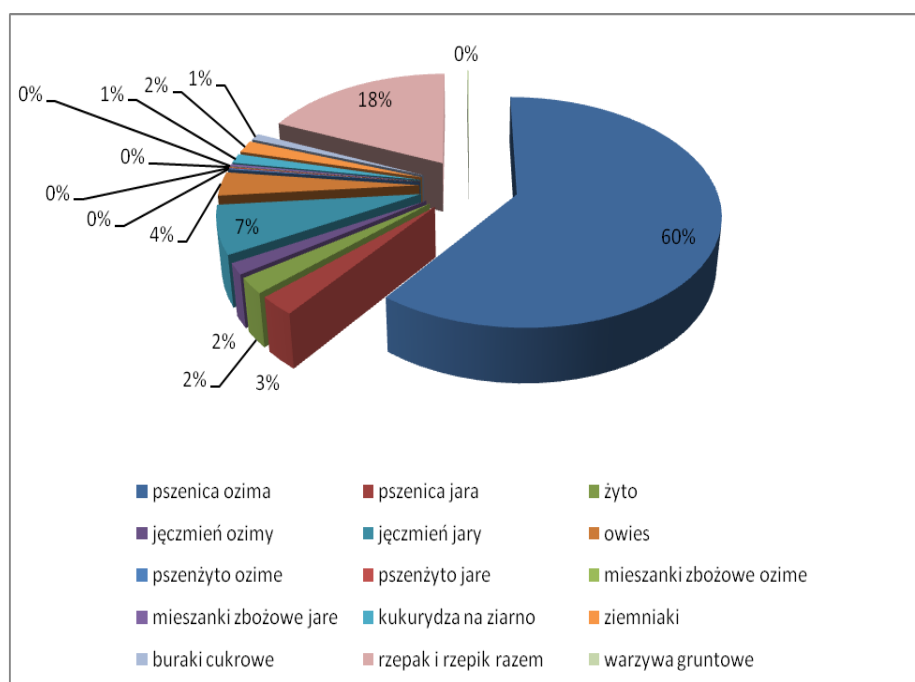
Wykres 5. Łączna powierzchnia (w ha) gospodarstw rolnych wg ich wielkości w gminie Pieszycy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (stan na rok 2010)

Rolnictwo na terenie gminy Pieszycy koncentruje się na produkcji zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków.

Wykres 6. Struktura upraw w gminie Pieszycy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (stan na rok 2010)

W produkcji zwierzęcej dominują: chów trzody chlewnej, bydła.

3.5. Infrastruktura techniczna

Zgodnie z danymi Gminy na koniec 2012r. z sieci wodociągowej korzystało 86% ogółu ludności a z sieci kanalizacyjnej 65% ogółu ludności. Długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 21,09km a długość czynnej sieci kanalizacyjnej – 15,07km.

Woda pochodzi z następujących źródeł:

- Ujęcia wody powierzchniowej w Kamionkach i Lasocinie.
- Studnia głębinowa w Kamionkach.
- Studnia głębinowa przy ul. Zamkowej w Pieszycach,
- Ujęcie wody powierzchniowej ze Zbiornika w Lubachowie⁵

Kanalizacja wybudowana została w latach 1991-2014. Ścieki z terenów skanalizowanych odprowadzane są do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Dzierżoniowie. Na terenach nieskanalizowanych powstają indywidualne przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków. Oczyszczane ścieki odprowadzane są do zlewni rzeki Bystrzycy.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami gospodarki komunalnej w Gminie Pieszycy zadaniami w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków zajmuje się przedsiębiorstwo „Wodociągi Kanalizacja Sp. z o.o.” z siedzibą w Dzierżoniowie. Z sieci gazowej korzysta ponad 79% ogółu ludności. Gmina Pieszycy jest zaopatrywana w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilania Pieszycy o mocy 110/20kV. Odpady komunalne wywożone są na wysypisko odpadów położone w Gminie Dzierżoniów w miejscowości Gilów.

Gmina Pieszycy zaopatrywana jest w energię ciepłą pochodzącą z lokalnych kotłowni, które zaopatrują w ciepło poszczególne budynki mieszkalne, przedsiębiorstwa, obiekty użyteczności publicznej itp. Źródłem ciepła w poszczególnych gospodarstwach domowych są najczęściej indywidualne paleniska (ogrzewanie piecowe lub c.o.), oparte przede wszystkim na opale stałym – węgiel i koks.

⁵ „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy”, EcoPro Ochrona Środowiska, Budownictwo Wodne

3.6. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna jest to zespół urządzeń publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Do infrastruktury społecznej zaliczamy infrastrukturę z zakresu oświaty i wychowania, kultury, ochrony zdrowia, wypoczynku i kultury fizycznej oraz bezpieczeństwa. Od stanu infrastruktury społecznej zależy, jakość życia mieszkańców i szanse rozwoju.

Gmina dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowo-wychowawczych. Sieć szkolnictwa publicznego obejmuje (organizacyjnie) dwie placówki oświatowe tj.:

1. Przedszkole nr 2 – prowadzona przez gminę Pieszyce,
2. Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek – prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Salezjanek,
3. Szkoła Podstawowa nr 1 – prowadzona przez gminę Pieszyce,
4. Niepubliczna Szkoła Podstawowa – prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczyciele Dzieciom,
5. Zespół Szkół im. ks. Jana Dzierżonia – placówka Powiatowa,

Przy szkołach funkcjonują biblioteki oraz świetlice szkolne. Ponadto na terenie gminy działa także Dom Dziecka im. Janusza Korczaka. Na terenie gminy znajdują się dwa boiska sportowe, boisko „Orlik”, basen odkryty, sale sportowe oraz funkcjonuje 5 placów zabaw.

W gminie działa Miejska Biblioteka Publiczna - Centrum Kultury, które ma za zadanie upowszechnianie kultury na terenie gminy. Szereg imprez, spotkań i zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży organizują również:

- Zgromadzenie Sióstr Salezjanek,
- Parafie z terenu gminy,
- Rady Sołeckie i Sołtysi,

Ponadto na terenie Gminy działają:

- Miejski Klub Sportowy Pogoń Pieszyce
- LKS Piskorzów
- ULKA Sowa Pieszyce
- Koło Łowieckie Selekjoner
- Stowarzyszenie Heyoka
- Dolnośląska Organizacja Turystyczna

- Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Gór Sowich
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
- Hufiec ziemi Dzierżoniowskiej
- Automobilklub Sudecki
- PTTK Wałbrzych
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,

Ambulatoryjna opieka zdrowotna w Gminie Pieszycy jest reprezentowana przez:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Miejska w Pieszycach,
- Sanatoria Dolnośląskie Sp. z o.o. -Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc Rościszów,
- Sanatoria Dolnośląskie Sp. z o.o. -Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Rościszowie,
- Indywidualna Praktyka Lekarska Kazimierz Łyś – stomatolog,
- NOVA DENT stomatologia w Pieszycach,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Sudeckie Centrum Zdrowia.
- Centrum Medyczne „ASTRA” s.c. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pieszycach.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Miejska w Pieszycach świadczy usługi nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej POZ obejmując zakresem 100- tysięczną populację mieszkańców powiatu dzierżoniowskiego. Sytuacja dostępności pomocy medycznej jest dobra i umożliwia dotarcie do każdego sołectwa. Dostępne są również 5 apteki, 1 służba medycyny pracy i 1 praktyka lekarska. W mieście Pieszycy za bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego odpowiedzialna jest umundurowana i uzbrojona formacja policji. Na terenie miasta funkcjonuje również Straż Miejska. Z kolei za bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie prewencji i walki z pożarami oraz innymi zagrożeniami zdrowia i życia ludzkiego, a także ochrony dobytku i środowiska naturalnego, usuwania klęsk żywiołowych i katastrof w mieście odpowiada jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Piskorzowie, należąca do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

3.7. Sytuacja finansowa Gminy Pieszycy

Zdolność gminy do skutecznego rządzenia i przewyższania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. W niniejszej analizie skupiono się na krótkim omówieniu trzech najważniejszych czynników decydujących, o jakości rządzenia w gminie, tj.: zdolności inwestycyjne gminy, zaangażowanie kapitału społecznego w proces rządzenia gminą oraz stosowanych praktyk planowania strategicznego i promowania gminy na forum krajowym i międzynarodowym.

Zdolność gminy do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz struktury wydatków w budżecie gminy. W ostatnim okresie można zaobserwować wzrost dochodów ogółem Gminy Pieszycy. Wielkość tych dochodów w roku 2011 wynosiła 19.421.783,65 zł, w roku 2012 wynosiła 19.087.492,43zł a w roku 2013 wynosiła 22.107.573,59zł. Głównymi składnikami dochodu gminy w roku 2013 były dochody własne 45,77%, subwencje 28,52%, oraz dotacje celowe z budżetu państwa 25,71%. Dochód gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2012 wyniósł 1971,00zł.

Rysunek 4. Struktura dochodów i wydatków Gminy Pieszycy w roku 2012.

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW				WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2010	2011	2012		2010	2011	2012
	w %				w %		
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0	Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,5	0,7	0,7	Rolnictwo i łowiectwo	0,4	0,8	0,8
Transport i łączność	3,8	4,7	–	Transport i łączność	8,1	15,2	6,4
Gospodarka mieszkaniowa	3,7	5,3	4,8	Gospodarka mieszkaniowa	2,0	1,0	3,3
Administracja publiczna	0,5	1,8	0,5	Administracja publiczna	12,2	14,3	14,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,0	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,3	0,4	0,4
Różne rozliczenia	26,4	29,5	31,2	Różne rozliczenia	–	–	–
Oświata i wychowanie	0,1	0,4	0,3	Oświata i wychowanie	21,0	27,0	30,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	18,7	19,7	20,7	Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	19,5	24,1	25,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,7	0,6	0,8	Edukacyjna opieka wychowawcza	1,2	1,3	1,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,2	0,5	0,1	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6,1	5,8	6,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	–	0,3	0,4	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,8	3,5	3,8
Kultura fizyczna ^a	0,3	0,1	0,2	Kultura fizyczna ^a	1,3	1,3	1,5
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	29,1	33,4	40,0	Działalność usługowa	0,7	0,8	0,5
Pozostałe	14,1	2,8	0,4	Ochrona zdrowia	22,2	1,5	0,6
a W 2010 r. nazwa działu brzmiała „Kultura fizyczna i sport”.				Pozostałe	2,3	3,0	3,9
W 2012 r. dochody gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 1971 zł				W 2012 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 2038 zł			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Stosunkowo niekorzystnie kształtuje się struktura wydatków w budżecie gminy. Szacuje się, że ponad 83% wydatków budżetu gminy w roku 2013 stanowiły wydatki bieżące. Wydatki majątkowe w roku 2013 stanowiły około 17%. Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2012 wynosiły 2038 zł, gdzie średnia dla województwa dolnośląskiego wynosiła 3143,50zł. Prognozowane wielkości wskaźników, o których mowa w art. 169 i art. 170 pufp oraz relacje spłaty zobowiązań finansowych i kosztów ich obsługi do planowanych dochodów ogółem, określone w art. 243 ufp (lata 2014-2023), nie przekraczają dopuszczalnego poziomu zadłużenia.

Ograniczona zdolność inwestycyjna gminy powoduje konieczność poszukiwania zewnętrznych źródeł dofinansowania. W związku z tym Gmina Pieszyce aktywnie uczestniczy w pozyskiwaniu środków finansowych z Funduszy Unijnych, czy z budżetu państwa. W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 gminie Pieszyce pozyskała dofinansowanie na 28 projektów. Łączna wartość projektów przekracza 19,5 mln zł, a łączna wartość dofinansowania dla przedmiotowych projektów wynosi ponad 12,1 mln zł.

Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w procesie zarządzania wspólnotą gminną jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym. Zwykle kapitał społeczny oceniamy, jako aktywność obywateli, zaradność mieszkańców, poziom wzajemnego zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców, religijność oraz niski poziom występowania patologii społecznych.

Trudno jest jednoznacznie ocenić, jakość kapitału społecznego w gminie. Wydaje się, że gmina posiada znaczące zasoby kapitału społecznego, które wymagają jednak jeszcze większego uaktywnienia. Za takim stwierdzeniem przemawiają następujące argumenty:

- ❖ Wysoki poziom wykształcenia wśród urzędników, kadry pedagogicznej oraz radnych,
- ❖ Aktywność działających organizacji pozarządowych,
- ❖ Wysoki stopień zaangażowania mieszkańców gminy w życie społeczno-kulturalne
- ❖ Aktywność obywateli w wyborach.

O jakości rządzenia w gminie decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowywanych dokumentów. Urząd Miasta posiada dokumenty strategiczne m.in. strategię rozwiązywania problemów społecznych w Pieszcach na lata 2012-2014, strategię rozwoju miasta Pieszyce na lata 2007-2015, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Pieszyce oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Pieszyce. W gminie funkcjonują również programy krótkookresowe m.in.: Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami na 2014, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony

Ofiar na lata 2013-2016, Program Ochrony Zdrowia Publicznego na lata 2014-2015, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Pieszyce na 2014 rok, Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomani na terenie gminy Pieszyce na 2014r.. Gminna polityka promocji jest realizowana w oparciu o struktury urzędu. Realizowana jest przez redagowanie strony internetowej, wydawanie gazety lokalnej, wystawiania swojej oferty na targach oraz broszur informacyjnych o gminie.

IV. Procedura konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne w formie ankiety oceniającej potencjał gminy odbyły się według zaplanowanego harmonogramu. Ankieta była dostępna:

- na stronie internetowej www.pieszycze.pl
- w Urzędzie Miasta Pieszycze
- podczas imprez okolicznościowych (Dni Pieszyc, Dzień Dziecka itp.)
- u ankietowanych

Wszyscy zainteresowani mogli wypełniać ankietę w dniach od 19 maja 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku.

Zainteresowanie konsultacjami oraz odzew w postaci otrzymanych formularzy zwrotnych był zadawalający. Ankieta skierowana była do społeczności lokalnej w celu zbadania opinii na temat potencjału rozwojowego Gminy Pieszycze. Pytania dotyczyły obszarów takich jak: społeczeństwo, gospodarka, infrastruktura techniczna, środowisko naturalne. Badano również opinię ludności na temat mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń stojących przed rozwojem Gminy Pieszycze.

W badaniu wzięły udział 466 osoby, z czego kobiety stanowiły 35%, mężczyźni 32% natomiast 33% ankietowanych nie wskazało płci. Wśród badanych, największą reprezentatywnością cechowali się respondenci w wieku 18 – 24 lat oraz 35-44 lat. Najmniej licznie reprezentowane były grupy osób najstarszych powyżej 65 lat. Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim. Najmniej liczną grupą były osoby z wykształceniem podstawowym.

Spotkania warsztatowe w ramach konsultacji społecznych na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Pieszycze na lata 2014-2020 odbywały się kilkakrotnie z zespołem ds. opracowywania Strategii Rozwoju Gminy na lata 2014-2020. W zakres prac powołanego zespołu wchodziło przygotowanie analizy SWOT gminy, opracowanie wizji i misji, a także zaprojektowanie celów strategicznych i operacyjnych gminy na lata 2014-2020. Uczestników spotkania poproszono również o podanie propozycji szczegółowych zadań, jakie zaproponowane zostały do realizacji w projektowanym okresie strategicznym. Materiał powstały podczas zajęć warsztatowych przyczynił się w znacznym stopniu do opracowania części diagnostycznej niniejszego dokumentu. W przebiegu pracy wybrana została ścieżka rozwoju Gminy Pieszycze, stawiająca nacisk na jej rozwój gospodarczy, wraz ze wsparciem

funkcji gminy, a także misja, wizja oraz cele stojące przed gminą. Przebieg spotkań miał charakter warsztatowy, nastawiony na aktywność i twórczość uczestników.

Propozycja Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy na lata 2014-2020 została objęta konsultacjami społecznymi.

V. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na terenie Gminy Pieszycy

Analiza problemów to kolejny, po analizie stanu istniejącego oraz badaniu opinii społeczności lokalnej etap budowania strategii rozwoju Gminy Pieszycy. W tym etapie zostały zidentyfikowane problemy społeczności zamieszkującej teren Gminy Pieszycy.

W pierwszych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie jakie obszary dotyczące warunków życia są dla nich najważniejsze. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższa tabela.

Tabela 9. Które z poniżej wymienionych obszarów dotyczących warunków życia w Gminie Pieszycy są dla Pani/Pana najważniejsze?

1. lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie gminy)	149
2. warunki do zamieszkania (dostępność działek budowlanych i mieszkań)	106
3. bezpieczeństwo publiczne	130
4. zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3	71
5. dostępność placówek przedszkolnych	50
6. dostępność placówek szkolnych	60
7. dostępność punktów usługowo-handlowych	59
8. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	70
9. stan nawierzchni dróg	190
10. układ komunikacyjny (dróg)	53
11. sieć oświetlenia ulicznego	47
12. sieć wodociągowa	63

13. sieć kanalizacyjna	91
14. sieć gazociągowa	43
15. transport publiczny w tym połączenia z najbliższym miastem powiatowym i wojewódzkim	78
16. opieka zdrowotna	147
17. opieka społeczna	61
18. oferta kulturalna	74
19. oferta sportowo - rekreacyjna	144
20. stan środowiska naturalnego	73
21. czystość i porządek na terenie Gminy	125
22. przestrzeń publiczna (parki, place zabaw)	86
23. więzi społeczne i aktywność mieszkańców	57
24. dostęp do internetu	52
25. jakość obsługi mieszkańców przez gminne jednostki organizacyjne	55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Według badanych, stan nawierzchni dróg, lokalny rynek pracy, opieka zdrowotna, oferta sportowo-rekreacyjna zostały uznane za najważniejsze obszary dotyczące warunków życia w Gminie Pieszyce. Dla respondentów najmniej istotnymi obszarami są: dostęp do internetu, sieć gazociągowa, dostępność placówek przedszkolnych.

Odpowiadając na kolejne pytania respondenci identyfikowali problemy społeczno-gospodarcze, które są najbardziej istotne w realizacji strategii. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższa tabela.

Tabela 10. Które Pani/Pana zdaniem z niżej określonych problemów społeczno – gospodarczych są najbardziej istotne w realizacji strategii Gminy Pieszyce?

1. bezrobocie	220
2. ubóstwo	125
3. przemoc	42
4. problem bezdomności	25
5. przestępczość	36
6. uzależnienia	64
7. trudności w dostępie do usług medycznych	92
8. niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego	59
9. niedostateczna oferta oświatowa	30
10. niedostateczna oferta kulturalna i sportowa	88
11. niewystarczająca baza wypoczynkowo- rekreacyjna	50
12. niewystarczająca infrastruktura wodno- kanalizacyjna	51
13. niewystarczająca infrastruktura drogowa	68
14. słaba integracja społeczności lokalnej	50
15. mała świadomość ekologiczna mieszkańców	47
16. nieatrakcyjna oferta dla młodzieży	73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Według ankietowanych najbardziej istotnymi problemami w realizacji strategii są: bezrobocie, ubóstwo, trudności w dostępie do usług medycznych, niedostateczna oferta kulturalna i sportowa.

W ankiecie znalazło się również pytanie dotyczące atrakcyjności Gminy Pieszyce. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższa tabela.

Tabela 11. Które z poniższych stwierdzeń dotyczących atrakcyjności Gminy Pieszyce najpełniej kojarzy się Pani/Panu z obecnym wizerunkiem miasta?

1. przyjazna mieszkańcom	70
2. zaspokaja potrzeby mieszkańców	28
3. atrakcyjna dla inwestorów, stwarza dobre warunki do inwestowania	38
4. jest dobrze zarządzana	46
5. posiada bogatą ofertę kulturalną	32
6. posiada dobrą bazę rekreacyjno-sportową	20
7. Posiada dobre zaplecze oświatowe	35
8. rozwija placówki oświatowe	26
9. posiada walory przyrodnicze	189
10. stwarza mieszkańcom dobre warunki życia	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Według ankietowanych Gmina Pieszyce najbardziej atrakcyjna jest pod względem walorów przyrodniczych oraz jest przyjazna dla mieszkańców.

Ostatnie pytanie w ankiecie dotyczyło co powinno być priorytetem dla władz Gminy Pieszyce w okresie 2014-2020. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższa tabela.

Tabela 12. Które z poniższych wymienionych obszarów powinny stanowić priorytet dla władz Gminy Pieszycy w perspektywie najbliższych lat (2014-2020)??

1. warunki do rozwoju mieszkalnictwa	1 - NIE	59
	2 - MOŻE	78
	3 - TAK	123
2. infrastruktura drogowa	1 - NIE	56
	2 - MOŻE	62
	3 - TAK	131
3. infrastruktura wodno- kanalizacyjna	1 - NIE	55
	2 - MOŻE	84
	3 - TAK	102
4. transport publiczny	1 - NIE	66
	2 - MOŻE	97
	3 - TAK	68
5. bezpieczeństwo publiczne	1 - NIE	47
	2 - MOŻE	85
	3 - TAK	112
6. ochrona zdrowia	1 - NIE	60
	2 - MOŻE	87
	3 - TAK	120
7. problemy społeczne (uzależnienia , bieda, przemoc)	1 - NIE	43
	2 - MOŻE	79
	3 - TAK	136
8. warunki do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	1 - NIE	39
	2 - MOŻE	108
	3 - TAK	104
9. dostępność usług i handlu	1 - NIE	82
	2 - MOŻE	99
	3 - TAK	54
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	1 - NIE	76
	2 - MOŻE	92
	3 - TAK	75
11. Wykorzystanie funduszy zewnętrznych np. dofinansowanie z Unii Europejskiej	1 - NIE	24
	2 - MOŻE	55
	3 - TAK	180
12. rozwój rolnictwa i przetwórstwa	1 - NIE	59
	2 - MOŻE	91
	3 - TAK	79
13. budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych	1 - NIE	35
	2 - MOŻE	61
	3 - TAK	162
14. oferta edukacyjna , kulturalna i sportowa	1 - NIE	51
	2 - MOŻE	82
	3 - TAK	111
15. walory przyrodnicze i estetyczne	1 - NIE	47
	2 - MOŻE	82
	3 - TAK	111

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Jak wynika z powyższej tabeli priorytetem w latach 2014-2020 powinno być: rozwiązywanie problemów społecznych, wykorzystywanie środków zewnętrznych, budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych. Natomiast priorytetem nie powinno być w najbliższej

perspektywie dla władz gminy: transport publiczny, dostępność usług i handlu oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

VI. Analiza grup interesariuszy w Gminie Pieszycy

Interesariusze strategii to podmioty, które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspokajać gmina, świadcząc określone usługi publiczne. Interesariusze Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy zostali zdefiniowani na podstawie rozmów z władzami Gminy Pieszycy oraz zespołem ds. opracowywania strategii. Interesariuszami niniejszej strategii są:

- ❖ mieszkańcy Gminy Pieszycy,
- ❖ mieszkańcy spoza terenu Gminy Pieszycy,
- ❖ młodzi ludzie z terenu Gminy Pieszycy,
- ❖ organizacje pozarządowe,
- ❖ przedsiębiorcy.

Władze Gminy Pieszycy zmierzają do utrzymania dodatniego salda migracji poprzez zatrzymanie na terenie gminy jej obecnych mieszkańców, jak również przyciągnięcie nowych podmiotów na teren gminy, którzy pośrednio przyczynią się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Tabela 13. Interesariusze Gminy Pieszycy

Interesariusz	Obszar Gminy Pieszycy	Spoza terenu Gminy Pieszycy
Mieszkaniec	Mieszkańcy Gminy Pieszycy	Potencjalni mieszkańcy, którzy pracują w sąsiednich miejscowościach, a chcą mieszkać w bardziej zacisznym miejscu.
Młodzi ludzie	Młodzi ludzie z terenu Gminy Pieszycy, którzy mogą emigrować z terenu Gminy	-----
Organizacje pozarządowe	Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Pieszycy	-----
Przedsiębiorcy	Przedsiębiorstwa Gminy Pieszycy	Potencjalni przedsiębiorcy, którzy by chcieli rozwiązać lub otworzyć działalność gospodarczą w Gminie Pieszycy

Źródło: opracowanie własne

VII. Analiza SWOT

Narzędziem do badania ogólnej sytuacji gminy jest analiza SWOT. Jest to kompleksowa metoda planowania strategicznego. Stosowana jest, jako synteza diagnozy wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania i rozwoju jednostek terytorialnych. Gmina nie jest samoistnym tworem, lecz funkcjonuje w określonym otoczeniu, które tworzą inne jednostki samorządowe, administracja rządowa i służby administracji specjalnych oraz ich wzajemne powiązania o charakterze organizacyjnym, społecznym, ekonomicznym, czy środowiskowym. Uwarunkowania zewnętrzne, które pozostają niezależne od decyzji władz lokalnych, w istotny sposób determinują rozwój danej społeczności, a wpływ ten może być pozytywny bądź negatywny. Władze mogą jedynie monitorować zmiany, które zachodzą w jej otoczeniu, co pozwala na identyfikację istniejących, a także przyszłych szans i zagrożeń rozwoju i zminimalizuje wpływ ewentualnych, negatywnych skutków. Znajomość uwarunkowań gminy pozwala na podjęcie działań sprzyjających rozwojowi potencjału lokalnego i wykorzystaniu nadarzających się okazji.

Analiza SWOT Gminy Pieszycy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie Gminy w bliskim sąsiedztwie Czech • Bliskie położenie Gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych • Korzystny układ szlaków komunikacyjnych i turystycznych • Walory krajobrazowo – przyrodniczo - historyczne • Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna • Tereny inwestycyjne • Dostępność do jednostek służby zdrowia • Aktywność organizacji pozarządowych • Dobrze rozwinięta sieć szkół • Wysoki poziom kształcenia dzieci i młodzieży • Umiejętność pozyskiwania Funduszy Europejskich	• Bezrobocie o niekorzystnej strukturze • Niekorzystne wskaźniki obciążenia demograficznego • Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej • Niewystarczający poziom nasycenia infrastrukturą drogową • Niewystarczające zabezpieczenie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi • Niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura wodno – kanalizacyjna i gazowa • Niewystarczająca liczba miejsc pracy • Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa • Niska jakość istniejącej infrastruktury mieszkaniowej i użyteczności publicznej • Wymagająca modernizacji baza rekreacyjno – sportowa • Niewystarczający poziom więzi

	społecznych • Niewystarczający poziom kształcenia osób zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy • Niewystarczająca infrastruktura turystyczna na górze Wielkiej Sowy i w okolicy • Brak centrotwórczej funkcji w mieście
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu • Pobudzenie ruchu turystycznego • Wykorzystanie środków unijnych • Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, ścieżki rowerowe, trasy narciarstwa zjazdowego i biegowego, hotele, wyciągi narciarskie, MTB, „down hill” itp.) • Aktywizacja społeczeństwa • Rozwój działalności hotelarskiej, gastronomicznej, agroturystycznej, rękodzieła, produktów żywności lokalnej • Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszyce z innymi regionami w Polsce i Europie • Napływ nowych ludzi do gminy, z sąsiednich gmin • Strategia rozwoju powiatu, województwa i kraju • Moda na wypoczynek w obszarach NATURA 2000	• Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE • Sytuacje kryzysowe (np. powodzie) • Możliwość rozwoju takich gałęzi przemysłu które zagrażają środowisku przyrodniczemu, zdrowiu ludzkiemu oraz rozwojowi turystyki • Emigracja młodzieży, osób w wieku produkcyjnym o wyższym poziomie wykształcenia • Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej • Mniejsze wpływy do budżetu • Brak środków pomocowych na wspieranie MSP • Zubożenie społeczeństwa • Zbyt duże obciążenie wymogami prawno-podatkowymi w agroturystyce i rękodzielnictwie • Ograniczenia fitosanitarne dla lokalnej produkcji spożywczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych w gminie Pieszyce oraz spotkań z grupą ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Pieszyce na lata 2014-2020

Do dalszej analizy wybrano po 10 najistotniejszych czynników z powyższej tabeli, które zostały zaprezentowane poniżej.

Ważność czynników SWOT			
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE		CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
Szanse (O)	Waga	Mocne strony (S)	Waga

1. Pobudzenie ruchu turystycznego	0,25	1. Położenie Gminy w bliskim sąsiedztwie Czech,	0,25
2. Aktywizacja społeczeństwa,	0,05	2. Bliskie położenie Gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych,	0,17
3. Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu,	0,07	3. Korzystny układ szlaków komunikacyjnych i turystycznych,	0,15
4. Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, ścieżki rowerowe, trasy narciarstwa zjazdowego i biegowego, hotele, wyciągi narciarskie, MTB, „down hill” itp.),	0,08	4. Walory krajobrazowo - przyrodniczo - historyczne	0,1
5. Wykorzystanie środków unijnych,	0,17	5. Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna,	0,06
6. Rozwój działalności hotelarskiej, gastronomicznej, agroturystycznej, rękodzieła, produktów żywności lokalnej,	0,15	6. Tereny inwestycyjne,	0,07
7. Współpraca gospodarczo - kulturalna miasta Pieszycy z innymi regionami w Polsce i Europie,	0,1	7. Dostępność do jednostek służby zdrowia,	0,03
8. Napływ nowych ludzi do gminy, z sąsiednich gmin,	0,04	8. Aktywność organizacji pozarządowych,	0,05
9. Moda na wypoczynek w obszarach NATURA 2000	0,03	9. Dobrze rozwinięta sieć szkół,	0,04
10. Strategia rozwoju powiatu, województwa i kraju	0,06	10. Umiejętność pozyskiwania Funduszy Europejskich,	0,08
Razem	1	Razem	1
Zagrożenia (T)	Waga	Słabe strony (W)	Waga
1. Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE,	0,25	1. Bezrobocie o niekorzystnej strukturze,	0,25
2. Sytuacje kryzysowe (np. powodzie),	0,03	2. Niewystarczający poziom nasycenia infrastrukturą drogową	0,15
3. Możliwość rozwoju takich gałęzi przemysłu które zagrożą środowisku przyrodniczemu , zdrowiu ludzkiemu oraz rozwojowi turystyki,	0,1	3. Niewystarczająca liczba miejsc pracy,	0,17
4. Emigracja młodzieży, osób w wieku produkcyjnym o wyższym poziomie wykształcenia,	0,04	4. Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa,	0,05

5. Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej,	0,17	5. Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej,	0,08
6. Mniejsze wpływy do budżetu,	0,08	6. Niekorzystne wskaźniki obciążenia demograficznego,	0,06
7. Brak środków pomocowych na wspieranie MSP,	0,15	7. Niewystarczające zabezpieczenie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,	0,03
8. Zubożenie społeczeństwa,	0,06	8. Wymagająca modernizacji baza rekreacyjno – sportowa,	0,07
9. Zbyt duże obciążenie wymogami prawnopodatkowymi w agroturystyce i rękodzielnictwie,	0,07	9. Niska jakość istniejącej infrastruktury mieszkaniowej i użyteczności publicznej,	0,04
10. Ograniczenia fitosanitarne dla lokalnej produkcji spożywczej,	0,05	10. Niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura wodno – kanalizacyjna i gazowa,	0,1
Razem	1	Razem	1

Analiza powiązań SWOT/TOWS

TWOS: czy dane szanse spotęgują zidentyfikowane mocne strony?

		Szanse													
		1. Pobudzenie ruchu turystycznego	2. Aktywizacja społeczeństwa,	3. Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu,	4. Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, ścieżki rowerowe, trasy narciarstwa zjazdowego i biegowego, hotele, wyciągi narciarskie, MTB, „down hill” itp.),	5. Wykorzystanie środków unijnych,	6. Rozwój działalności hotelarskiej, gastronomicznej, agroturystycznej, rękodzieła, produktów żywności lokalnej,	7. Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszycy z innymi regionami w Polsce i Europie,	8. Napływ nowych ludzi do gminy, z sąsiednich gmin,	9. Moda na wypoczynek w obszarach NATURA 2000	10. Strategia rozwoju powiatu, województwa i kraju	Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
Mocne strony	1. Położenie Gminy w bliskim sąsiedztwie Czech,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	5	1,25	1
	2. Bliskie położenie Gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych,	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0,17	6	1,02	2
	3. Korzystny układ szlaków komunikacyjnych i turystycznych,	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0,15	6	0,9	3
	4. Walory krajobrazowo – przyrodniczo - historyczne	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0,1	5	0,5	4
	5. Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna,	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0,06	2	0,12	7
	6. Tereny inwestycyjne,	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,07	3	0,21	5
	7. Dostępność do jednostek służby zdrowia,	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,03	3	0,09	9
	8. Aktywność organizacji pozarządowych,	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0,05	2	0,1	8
	9. Dobrze rozwinięta sieć szkół,	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0,04	2	0,08	10
	10. Umiejętność pozyskiwania Funduszy Europejskich,	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,08	2	0,16	6
	Waga	0,25	0,05	0,07	0,08	0,17	0,15	0,1	0,04	0,03	0,06				
	Liczba interakcji	3	10	6	3	4	1	1	2	3	3				
	Iloczyn wg interakcji	0,75	0,5	0,42	0,24	0,68	0,15	0,1	0,08	0,09	0,18				
	Ranga	1	3	4	5	2	7	8	10	9	6				
												Suma interakcji		72	
												Suma iloczynów		7,62	

TWOS: czy dane zagrożenia osłabiają mocne strony?

		Zagrożenia													
		1. Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE,	2. Sytuacje kryzysowe (np. powódzie),	3. Możliwość rozwoju takich gałęzi przemysłu które zagrażają środowisku przyrodniczemu , zdrowiu ludzkiemu oraz rozwojowi turystyki,	4. Emigracja młodzięży, osób w wieku produkcyjnym o wyższym poziomie wykształcenia,	5. Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej,	6. Mniejsze wpływy do budżetu,	7. Brak środków pomocowych na wspieranie MSP,	8. Zubożenie społeczeństwa,	9. Zbyt duże obciążenie wymogami prawno-podatkowymi w agroturystyce i rękodzielnictwie,	10. Ograniczenia fitosanitarne dla lokalnej produkcji spożywczej,	Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
Mocne strony	1. Położenie Gminy w bliskim sąsiedztwie Czech,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	10
	2. Bliskie położenie Gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych,	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0,17	2	0,34	2
	3. Korzystny układ szlaków komunikacyjnych i turystycznych,	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0,15	2	0,3	3
	4. Walory krajobrazowo – przyrodniczo - historyczne	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0,1	6	0,6	1
	5. Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna,	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0,06	3	0,18	6
	6. Tereny inwestycyjne,	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,07	3	0,21	5
	7. Dostępność do jednostek służby zdrowia,	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,03	3	0,09	8
	8. Aktywność organizacji pozarządowych,	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0,05	5	0,25	4
	9. Dobrze rozwinięta sieć szkół,	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0,04	2	0,08	9
	10. Umiejętność pozyskiwania Funduszy Europejskich,	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,08	2	0,16	7
	Waga	0,25	0,03	0,1	0,04	0,17	0,08	0,15	0,06	0,07	0,05				
	Liczba interakcji	2	2	1	1	4	7	3	2	5	1				
	Iloczyn wg interakcji	0,5	0,06	0,1	0,04	0,68	0,56	0,45	0,12	0,35	0,05				
	Ranga	3	8	7	10	1	2	4	6	5	9				
										Suma interakcji			56		
										Suma iloczynów				5,12	

TWOS: czy dane szanse pozwolą przezwyciężyć istniejące słabe strony?

		Szanse													
		1. Pobudzenie ruchu turystycznego	2. Aktywizacja społeczeństwa,	3. Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu,	4. Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, ścieżki rowerowe, trasy narciarstwa zjazdowego i biegowego, hotele, wyciągi narciarskie, MTB, „down hill” itp.),	5. Wykorzystanie środków unijnych,	6. Rozwój działalności hotelarskiej, gastronomicznej, agroturystycznej, rękodzieła, produktów żywności lokalnej,	7. Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pleszcy z innymi regionami w Polsce i Europie,	8. Napływ nowych ludzi do gminy, z sąsiednich gmin,	9. Moda na wypoczynek w obszarach NATURA 2000	10. Strategia rozwoju powiatu, województwa i kraju	Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
Słabe strony	1. Bezrobocie o niekorzystnej strukturze,	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0,25	5	1,25	1
	2. Niewystarczający poziom nasycenia infrastrukturą drogową	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0,15	3	0,45	2
	3. Niewystarczająca liczba miejsc pracy,	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0,17	2	0,34	3
	4. Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa,	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0,05	3	0,15	8
	5. Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej,	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0,08	3	0,24	4
	6. Niekorzystne wskaźniki obciążenia demograficznego,	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0,06	3	0,18	7
	7. Niewystarczające zabezpieczenie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0,03	2	0,06	9
	8. Wymagająca modernizacji baza rekreacyjno – sportowa,	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0,07	3	0,21	5
	9. Niska jakość istniejącej infrastruktury mieszkaniowej i użyteczności publicznej,	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0,04	1	0,04	10
	10. Niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura wodno – kanalizacyjna i gazowa,	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0,1	2	0,2	6
	Waga	0,25	0,05	0,07	0,08	0,17	0,15	0,1	0,04	0,03	0,06				
	Liczba interakcji	0	10	2	1	2	6	1	1	3	1				
	Iloczyn wg interakcji	0	0,5	0,14	0,08	0,34	0,9	0,1	0,04	0,09	0,06				
	Ranga	10	2	4	7	3	1	5	9	6	8				
												Suma interakcji		54	
												Suma iloczynów			5,37

SWOT: czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą na przezwyciężenie, mogących wystąpić zagrożeń?

		Mocne strony													
		1. Położenie Gminy w bliskim sąsiedztwie Czech,	2. Bliskie położenie Gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych,	3. Korzystny układ szlaków komunikacyjnych i turystycznych,	4. Walory krajobrazowo – przyrodniczo - historyczne	5. Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna,	6. Tereny inwestycyjne,	7. Dostępność do jednostek służby zdrowia,	8. Aktywność organizacji pozarządowych,	9. Dobrze rozwinięta sieć szkół,	10. Umiejętność pozyskiwania Funduszy Europejskich,	Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
Zagrożenia	1. Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE,	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0,25	5	1,25	1
	2. Sytuacje kryzysowe (np. powódzie),	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0,03	3	0,09	5
	3. Możliwość rozwoju takich gałęzi przemysłu które zagrażają środowisku przyrodniczemu , zdrowiu ludzkiemu oraz rozwojowi turystyki,	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0,1	1	0,1	4
	4. Emigracja młodzieży, osób w wieku produkcyjnym o wyższym poziomie wykształcenia,	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0,04	1	0,04	9
	5. Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej,	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0,17	2	0,34	2
	6. Mniejsze wpływy do budżetu,	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0,08	1	0,08	6
	7. Brak środków pomocowych na wspieranie MSP,	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0,15	2	0,3	3
	8. Zubożenie społeczeństwa,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,06	0	0	10
	9. Zbyt duże obciążenie wymogami prawnopodatkowymi w agroturystyce i rękodzielnictwie,	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,07	1	0,07	7
	10. Ograniczenia fitosanitarne dla lokalnej produkcji spożywczej,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,05	1	0,05	8
	Waga	0,25	0,17	0,15	0,1	0,06	0,07	0,03	0,05	0,04	0,08				
	Liczba interakcji	0	0	0	5	3	1	1	1	3	3				
	Iloczyn wg interakcji	0	0	0	0,5	0,18	0,07	0,03	0,05	0,12	0,24				
	Ranga	8	8	8	1	3	5	7	6	4	2				
												Suma interakcji		34	
												Suma iloczynów			3,51

SWOT: czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą na wykorzystanie pojawiających się szans?

		Słabe strony													
		1. Bezrobocie o niekorzystnej strukturze,	2. Niewystarczający poziom nasycenia infrastrukturą drogową	3. Niewystarczająca liczba miejsc pracy,	4. Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa,	5. Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej,	6. Niekorzystne wskaźniki obciążenia demograficznego,	7. Niewystarczające zabezpieczenie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,	8. Wymagająca modernizacji baza rekreacyjno – sportowa,	9. Niska jakość istniejącej infrastruktury mieszkaniowej i użyteczności publicznej,	10. Niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura wodno – kanalizacyjna i gazowa,	Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
Szanse	1. Pobudzenie ruchu turystycznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	2
	2. Aktywizacja społeczeństwa,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,05	0	0	2
	3. Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu,	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,07	1	0,07	1
	4. Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, ścieżki rowerowe, trasy narciarstwa zjazdowego i biegowego, hotele, wyciągi narciarskie, MTB, „down hill” itp.),	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,03	0	0	2
	5. Wykorzystanie środków unijnych,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17	0	0	2
	6. Rozwój działalności hotelarskiej, gastronomicznej, agroturystycznej, rękodzieła, produktów żywności lokalnej,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,15	0	0	2
	7. Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszyce z innymi regionami w Polsce i Europie,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0	0	2
	8. Napływ nowych ludzi do gminy, z sąsiednich gmin,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,04	0	0	2
	9. Moda na wypoczynek w obszarach NATURA 2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,08	0	0	2
	10. Strategia rozwoju powiatu, województwa i kraju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,06	0	0	2
	Waga	0,25	0,15	0,17	0,05	0,08	0,06	0,03	0,07	0,04	0,1				
	Liczba interakcji	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0				
	Iloczyn wg interakcji	0	0	0	0	0,8	0	0	0	0	0				
	Ranga	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2				
Suma interakcji													2		
Suma iloczynów														0,15	

SWOT: Czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania zagrożeń?

	Słabe strony										Waga	Liczba interwencji	Iloczyn wg interakcji	Ranga
	1. Bezrobocie o niekorzystnej strukturze,	2. Niewystarczający poziom nasycenia infrastrukturą drogową	3. Niewystarczająca liczba miejsc pracy,	4. Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa,	5. Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej,	6. Niekorzystne wskaźniki obciążenia demograficznego,	7. Niewystarczające zabezpieczenie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,	8. Wymagająca modernizacji baza rekreacyjno – sportowa,	9. Niska jakość istniejącej infrastruktury mieszkaniowej i użyteczności publicznej,	10. Niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura wodno – kanalizacyjna i gazowa,,				
Zagrożenia	1. Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	2
	2. Sytuacje kryzysowe (np. powódzie),	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,03	0	0	2
	3. Możliwość rozwoju takich gałęzi przemysłu które zagrożą środowisku przyrodniczemu , zdrowiu ludzkiemu oraz rozwojowi turystyki,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0	0	2
	4. Emigracja młodzieży, osób w wieku produkcyjnym o wyższym poziomie wykształcenia,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,04	0	0	2
	5. Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej,	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0,17	1	0,17	1
	6. Mniejsze wpływy do budżetu,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,08	0	0	2
	7. Brak środków pomocowych na wspieranie MSP,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,15	0	0	2
	8. Zubożenie społeczeństwa,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,06	0	0	2
	9. Zbyt duże obciążenie wymogami prawnopodatkowymi w agroturystyce i rękodzielnictwie,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,07	0	0	2
	10. Ograniczenia fitosanitarne dla lokalnej produkcji spożywczej,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,05	0	0	2
	Waga	0,25	0,15	0,17	0,05	0,08	0,06	0,03	0,07	0,04	0,1			
	Liczba interakcji	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0			
	Iloczyn wg interakcji	0	0	0,17	0	0	0	0	0	0	0			
	Ranga	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2			
Suma interakcji												2		
Suma iloczynów													0,34	

Z literatury przedmiotu wiadomo, że wybór strategii zależy od siły powiązań pomiędzy grupami czynników SWOT.

Organizacja przyjmuje strategię:

- ✓ Agresywną jeśli przeważają mocne strony i powiązane z nimi szanse (organizacja wykorzystuje szanse dzięki posiadanym mocnym stronom, występuje dynamiczny rozwój, należy pielęgnować mocne strony i wykorzystywać szanse),
- ✓ konserwatywną jeśli przeważają mocne strony i powiązane z nimi zagrożenia (organizacja skutecznie niweluje zagrożenia dzięki posiadanym mocnym stronom, nie pozwala to jednak na dynamiczny rozwój, organizacja oczekuje na poprawę warunków otoczenia),
- ✓ konkurencyjną jeśli przeważają słabe strony i powiązane z nimi szanse (organizacja działa w przyjaznym otoczeniu, dlatego też mimo słabości pozwala to na dalsze jej funkcjonowanie, nie ma jednak możliwości wykorzystania szans, należy skupić się na eliminacji słabych stron),
- ✓ defensywną jeśli przeważają słabe strony i powiązane z nimi są zagrożenia (organizacja w fazie przetrwania, ryzyko zamknięcia).

Wyniki zbiorcze analizy SWOT/TOWS

Rozpatrywana kombinacja	Wyniki analizy TOWS		Wyniki analizy SWOT		Zestawienie zbiorcze TOWS/SWOT	
	Suma interakcji	Suma interakcji	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Szanse/słabe strony	54	5,37	2	0,15	56	5,52
Zagrożenia/słabe strony	54	5,34	2	0,34	56	5,68
Szanse/silne strony	72	7,62	60	7,32	132	14,94
Zagrożenia/silne strony	56	5,12	34	3,51	90	8,63

Wyniki analizy strategicznej i wybór strategii

SWOT/TOWS	O	T
S	14,94	8,63
W	5,52	5,68

SWOT/TOWS	O	T
S	Strategia agresywna	Strategia konserwatywna
W	Strategia konkurencyjna	Strategia defensywna

W analizowanym przypadku Gmina powinna przyjąć strategię agresywną. Proponuje się maksymalne wykorzystanie zależności pomiędzy jej silnymi stronami i szansami, jakie daje otoczenie, czyli wykorzystanie szans poprzez silne strony.

VIII. Wizja i misja Gminy Pieszyce

Wizja rozwoju Gminy Pieszyce określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Stan docelowy określony zapisami wizji przewiduje stworzenie warunków do trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego, pojawiającego się w funkcjonowaniu Gminy Pieszyce.

Zrealizowanie założeń wizji rozwoju przełoży się na wzrost poziomu atrakcyjności gminy pod względem jakości życia, osiedlania się nowych mieszkańców, oraz lokowania działalności gospodarczej. Sytuacja taka bezpośrednio wpłynie na poprawę wskaźników demograficznych, które stanowią podstawową determinantę długookresowej polityki społecznej jednostki.

W toku prac warsztatowych ustalono wizję o następującym brzmieniu:

„Gmina Pieszyce to otwarty, ekologiczny mikroregion, współpracujący z sąsiadami, którego dominującą funkcję stanowią usługi społeczne, rekreacyjne i turystyczne”

Sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji jest misja. Stanowi ona nadrzędny cel funkcjonowania wspólnoty samorządowej. Określa przede wszystkim rolę władz w procesie rozwoju, ale ma równocześnie integrować, motywować i rozbudzać aspiracje całej społeczności lokalnej. Zawiera w sobie podstawowe wartości, na których zamieszaają koncentrować swoje działania decydenci i mieszkańcy Gminy Pieszyce.

W toku prac warsztatowych ustalono misję o następującym brzmieniu:

„Integracja działań gminy, organizacji, przedsiębiorstw oraz obywateli w celu wykorzystania potencjału społeczno-gospodarczego, walorów przyrodniczych, kulturowych oraz zasobów naturalnych Gminy”.

IX. Cele strategiczne, operacyjne i działania

Po przeprowadzeniu analizy danych zastanych opisujących gminę Pieszyce, w przygotowaniu analizy SWOT wytyczone zostały cele strategiczne zaplanowane do realizacji na lata 2014-2020. Cele strategiczne są w niniejszej strategii rozumiane, jako cele główne.

Podczas pracy warsztatowej wypracowano następujące cele strategiczne:

1. *Rozwój lokalnej przedsiębiorczości*
2. *Poprawa warunków życia na terenie Gminy*
3. *Ochrona środowiska naturalnego*
4. *Oferta kulturalna, sportowa i turystyczna*

Lp.	ZADANIE	TERMIN		KOORDYNATOR
		ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
CEL 1: Rozwój lokalnej przedsiębiorczości				
1.1.	Stwarzanie korzystnych warunków i preferencji do rozwoju MSP	→ 2014	→	Inspektor ds. ewidencji działalności gospodarczej
1.2.	Kampanie informacyjne na temat szkoleń dla przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych	→ 2014	→	Burmistrz
1.3.	Wspieranie przedsiębiorczości inwestycyjnej z zakresu produkcji energii z instalacji wykorzystujących OZE	→ 2014	→	Inspektor ds. ewidencji działalności gospodarczej
1.4.	Prowadzenie aktywnych form poszukiwania inwestorów	→ 2014	→	Burmistrz
1.5.	Promocja lokalnej	→ 2014	→	Burmistrz,

	przedsiębiorczości poprzez udział w targach, festynach i wystawach regionalnych, krajowych i zagranicznych			Inspektor ds. promocji
1.6.	Rozwój i usprawnienie infrastruktury dla potrzeb biznesu	→ 2014	→	Burmistrz
1.7.	Wspieranie działań z zakresu samozatrudnienia i rozpoczynania działalności gospodarczej	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. ewidencji działalności gospodarczej
CEL 2: Poprawa warunków życia na terenie Gminy				
2.1.	Rewitalizacja Miasta	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
2.2.	Rozwój infrastruktury sieci gazowej	→ 2014	→	Burmistrz
2.3.	Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej (w szczególności: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie, ograniczniki prędkości, ścieżki pieszo-rowerowe)	→ 2014	→	Burmistrz
2.4.	Budowa lub adaptacja istniejących obiektów na cele mieszkaniowe (mieszkania socjalne, komunalne, wspomagane i chronione)	→ 2014	→	Burmistrz
2.5.	Wsparcie innych form budownictwa mieszkalnego	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. inwestycji
2.6.	Stworzenie programu likwidacji barier	→ 2014	→	Burmistrz

	architektonicznych dla osób niepełnosprawnych			
2.7.	Wspieranie dzieci i młodzieży w rozwijaniu zainteresowań	→ 2014	→	Burmistrz
2.8.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych m.in.: poprzez udostępnienie własnych zasobów lokalowych i kadrowych Gminy	→ 2014	→	Burmistrz
2.9.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych	→ 2014	→	Burmistrz
2.10.	Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia i ułatwienie dostępu do usług opieki zdrowotnej	→ 2014	→	Burmistrz
2.11.	Tworzenie infrastruktury społecznej i organizowanie różnych usług na rzecz opieki nad osobami zależnymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym	→ 2014	→	Burmistrz Kierownik MOPS
2.12.	Aktywizacja młodzieży na rzecz rozwoju Gminy	→ 2014	→	Burmistrz
2.13.	Rozwój e-usług dla społeczności lokalnej oraz rozwój sieci szerokopasmowego Internetu	→ 2014	→	Burmistrz
2.14.	Rozbudowa i modernizacja	→ 2014	→	Burmistrz

	infrastruktury edukacyjnej i podnoszenie jakości edukacji na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym			
2.15.	Podjęmowanie i wspieranie działań z zakresu wzbogacania oferty edukacyjnej	→ 2014	→	Burmistrz
CEL 3: Ochrona środowiska naturalnego				
3.1.	Wspieranie działań ograniczających zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
3.2.	Racjonalna i efektywna gospodarka odpadami oraz realizacja programu usuwania i unieszkodliwiania azbestu	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
3.3.	Poprawa gospodarki wodnej z uwzględnieniem małej retencji	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
3.4.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
3.5.	Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej w infrastrukturze publicznej i w sektorze prywatnym	→ 2014	→	Inspektor ds. inwestycji
3.6.	Edukacja ekologiczna mieszkańców, podnoszenie ich świadomości ekologicznej i kształtowanie	→ 2014	→	Inspektor ds. promocji, Inspektor ds. ochrony

	właściwych postaw ekologicznych			środowiska
3.7.	Upowszechnianie wiedzy mieszkańców z zakresu lokalnych zasobów środowiska naturalnego oraz jego ochrony	→ 2014	→	Inspektor ds. promocji, Inspektor ds. ochrony środowiska
3.8.	Wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego i przywracanie różnorodności biologicznej oraz ochrona obszarów NATURA 2000	→ 2014	→	Inspektor ds. promocji, Inspektor ds. ochrony środowiska
3.9.	Wsparcie rolnictwa ekologicznego oraz wdrażania programów rolno – środowiskowych	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. ochrony środowiska
CEL 4: Oferta kulturalna, sportowa i turystyczna				
4.1.	Rozbudowa i modernizacja budynków instytucji kultury	→ 2014	→	Burmistrz
4.2.	Wspieranie inicjatyw w zakresie ochrony, rozwoju i udostępnienia zasobów dziedzictwa kulturowego i zabytków	→ 2014	→	Burmistrz
4.3.	Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	→ 2014	→	Burmistrz
4.4.	Stworzenie atrakcyjnej oferty sportowo – edukacyjno – integracyjnej i kulturowej	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. promocji,
4.5.	Wspieranie i modernizacja osiedlowych stref	→ 2014	→	Burmistrz

	zabawowych			
4.6.	Edukacja sportowa dzieci i młodzieży	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. promocji,
4.7.	Poprawa dostępności komunikacyjnej obiektów turystycznych i kulturowych	→ 2014	→	Burmistrz
4.8.	Wykreowanie nowych oraz poprawa jakości oferowanych usług i produktów turystycznych	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. promocji,
4.9.	Aktywna promocja gminy oraz wspieranie inicjatyw w zakresie rozwoju ruchu turystycznego	→ 2014	→	Burmistrz, Inspektor ds. promocji,

X. Identyfikacja źródeł finansowania – nowa perspektywa

Perspektywa finansowa 2014-2020 to okres nowych wyzwań dla jednostek samorządu terytorialnego, a posiadanie środków finansowych stanowi jeden z ważniejszych warunków osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju.

Opracowanie niniejszej strategii pokrywa się z fazą przygotowań do nowego okresu programowania Unii Europejskiej, przez co precyzyjne określenie katalogu, wskazującego na źródła finansowania działań zawartych w dokumencie strategii, nie jest możliwe.

Głównym źródłem finansowania ujętych w strategii zadań będą własne środki finansowe pochodzące z budżetu jednostki, w tym dostępne również w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej w przypadku przedsięwzięć dłuższych niż 1 rok. Pozostałymi formami finansowania zadań będą:

- ❖ pozagminne środki publiczne:
 - subwencje oraz dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych,
 - środki pozabudżetowe,
- ❖ programy rządowe
- ❖ granty z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Rada Europejska podjęła kluczowe decyzje w sprawie budżetu unijnego na lata 2014-2020. Środki w nowej perspektywie finansowej będzie można zainwestować m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe, rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku, cyfryzację kraju, aktywizację zawodową społeczeństw. Ponadto inwestycje w okresie 2014-2020 będzie można finansować za pomocą konkursów i grantów na poziomie Komisji Europejskiej, granty i konkursy ministerialne, Norweski Mechanizm Finansowy.

Rysunek 4. Perspektywa finansowa na lata 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRR

XI. System wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii

Procedura wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii to działania niezbędne dla zagwarantowania, że postanowienia przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy na lata 2014-2020 będą konsekwentnie realizowane. Ponadto zapewnione zostaną warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji zapisów strategii w odniesieniu do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie poprzez strategiczną współpracę partnerów lokalnych skupionych wokół celów strategicznych i zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie. Taka współpraca stanowi warunek konieczny dla realizacji pomyślnie opracowanej strategii.

Organem nadzorującym realizację strategii rozwoju Pieszyc jest Rada Miejska Gminy Pieszycy. Poza funkcją nadzorczą, kompetencją Rady Gminy jest uchwalanie zmian w Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy na lata 2014-2020. Odpowiedzialnym za wykonanie założeń strategii jest Burmistrz Pieszyc realizujący zapisy strategii poprzez kierowników jednostek organizacyjnych Gminy oraz pracowników merytorycznych Urzędu Miasta, realizujących zadania w ramach współpracy instytucjonalnej.

W celu realizacji zapisów Strategii podejmowanie będą czynności, zmierzające do zapewnienia środków finansowych na przyjęte do realizacji działania operacyjne, a w szczególności: uwzględnianiu zadań wynikających ze Strategii w projektach budżetu Gminy, Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania. Istnieje również konieczność nawiązywania współpracy z partnerami w celu realizacji działań operacyjnych, wynikających z zaangażowania innych podmiotów, między innymi organów samorządowych gmin, powiatów, samorządu województwa, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców.

Instrumentami, które posłużą do wdrożenia strategii są:

- budżet gminy,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- inne gminne programy i dokumenty strategiczne.

Ośrodkami koordynującymi wdrażanie poszczególnych obszarów tematycznych będą kierownicy jednostek organizacyjnych gminy oraz pracownicy merytoryczni Urzędu Miasta, realizujące te zadania. Podstawowym warunkiem prawidłowego wdrożenia przedmiotowej strategii jest jej monitoring.

Głównymi elementami monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Pieszycy są:

- cele i priorytety wytyczone w strategii,
- Roczne Budżety Gminy,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- inne gminne programy i dokumenty strategiczne.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wytyczonych w Strategii Rozwoju Gminy Pieszyce na lata 2014-2020. Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie wyników progresji osiągnięcia zaplanowanych celów. Odpowiedzialnym za monitorowanie Strategii będzie powołany przez Burmistrza zespół ds. realizacji strategii, który opracuje metody oceny realizacji strategii oraz parametry monitoringu.

Ewaluacja strategii musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy. W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii Rozwoju Gminy Pieszyce, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- rozwiązywanie problemów,
- realizacja wizji rozwoju Gminy Pieszyce.

Zespół ds. realizacji strategii raz na rok w oparciu o zapisy niniejszego dokumentu będzie dokonywał analizy realizacji zadań strategicznych. Burmistrz, we współpracy z zespołem ds. realizacji strategii będzie również identyfikował potrzeby zmian zapisów w opracowanej strategii.